

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS – FRIDAY, SPALIO – OCTOBER 22, 2010 • Vol. CI Nr. 203

Kaina 75 c.

Supaprastinta sienos su Baltarusija kirtimo tvarka – dar ne šiomet

Baltarusijoje pasirašytą sutartį dėl palengvinto sienos kirtimo dar turės patvirtinti abiejų šalių parlamentai.

President.lt nuotr.

Vilnius, spalio 21 d. (ELTA) – Supaprastinta sienos su Baltarusija kirtimo tvarka bent šiomet pasienio gyventojai dar negalės pasinaudoti, tvirtina Užsienio reikalų ministerijos (URM) Konsulinio departamento direktorius Vytas Pinkus. Per Lietuvos

prezidentės Dalios Grybauskaitės viešnagę Baltarusijoje pasirašytą sutartį dėl palengvinto sienos kirtimo dar turės patvirtinti abiejų šalių parlamentai. URM leidžia suprasti, kad Lietuvos Seimo bent šiomet ši nauja sutartis dar nepasieks.

Baltarusija tokias sutartis jau yra pasirašiusi su Lenkija ir Latvija, šios sutartys dar nepatvirtintos. Susitarimą su Lietuva Baltarusija pasirašyti delsė.

Kai nauja tvarka įsigalios, ji bus taikoma pasienio teritorijų gyventojams. Skaičiuojama, kad susitarime numatytoje pasienio teritorijoje Lietuvos pusėje gyvena apie 800,000 gyventojų, Baltarusijos – apie 600,000. Kad žmonės nepaklųstų ar savo noru neperžengtų palengvinto judėjimo zonos ribų, kartu su leidimu jiems žadama pateikti tikslią informaciją, iki kur jie gali judėti. Ar laikomasi leidimo nuostatų, stebės pareigūnai, kurie ruošiasi tokio susitarimo įsigaliojimui.

KULTŪRA

MENAS LITERATŪRA MOKSLAS

Trečdalis svarstyklų iškėstėje

Prieš kelis mėnesius Lietuva ir Baltarusija pasirašė sutartį, kurią patvirtinti turės Lietuvos Seimas. Ši sutartis, jei bus patvirtinta, leis palengvinti kirtimą per sieną Lietuvos ir Baltarusijos pasienio teritorijose gyvenantiems gyventojams. Tačiau šiuo metu sutartis dar nėra patvirtinta.

Maldele už Lietuvą

Norint išvengti problemų su Baltarusija, būtina išsiaiškinti, kaip patvirtinti sutartį.

Maldele už Lietuvą. Norint išvengti problemų su Baltarusija, būtina išsiaiškinti, kaip patvirtinti sutartį.

Maldele už Lietuvą. Norint išvengti problemų su Baltarusija, būtina išsiaiškinti, kaip patvirtinti sutartį.

Maldele už Lietuvą. Norint išvengti problemų su Baltarusija, būtina išsiaiškinti, kaip patvirtinti sutartį.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Konsulinio departamento vadovas pabrėžia, kad nauja tvarka skirta palengvinti asmenų, o ne prekių judėjimą per sieną. Taigi privaloma kontrolė pasienio punktuose išliks, kaip ir nurodymai, kiek ir kokių prekių ar asmeninių daiktų galima vežtis keliaujant į kaimyninę šalį.

Atleistas korupcija įtariamasis Alytaus meras

Vilnius, spalio 21 d. (BNS) – Alytaus miesto savivaldybės taryba iš pareigų atleido korupcija įtariamą miesto merą Česlovą Daugėlą. Laikinais mero pareigas taryba pavedė eiti vicemerei, Liberalų ir centro sąjungos atstovei Nijolei Makštutienei.

Interpeliaciją pasiūlė buvęs mero politiniai bendraražgiai socialdemokratai, ją pasirašė daugiau nei treč-

dalis miesto politikų. Opozicija merui priekaištavo dėl savivaldybės vadovo vardo menkinimo, painiojamų viešų ir privačių tikslų, savo statybos įmonių veiklos globojimo, nepagrįsto naudojimosi išmokomis kanceliarijos reikmėms ir gyventojų siekių neatstovavimo.

Alytaus meras suimtas dėl galimų nusikaltimų, susijusių su Alytaus

miesto stadiono Birutės gatvėje, futbolo aikštės su lengvosios atletikos sektoriais atnaujinimo statybos darbų projektavimu, viešaisiais pirkimais ir šių darbų atlikimu.

Be Č. Daugėlos, prieš porą savaičių sulaikyti Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Giedrius Čereškevičius, savivaldybės Statybų skyriaus vedėjas Sigitas

URM priekaištavo Lenkijos ambasadoriui

Vilnius, spalio 21 d. (ELTA) – Lietuvos užsienio reikalų ministerijos (URM) Europos šalių departamento direktorius Neris Germanas, susitikęs su Lenkijos ambasadoriumi Lietuvoje Janusz Skolimowski, priekaištavo Lenkijos ambasadoriui dėl klaidinamos informacijos apie Lietuvą.

Susitikimo metu buvo atkreiptas dėmesys į pastaruoju metu pasirodžiusius aukštų Lenkijos pareigūnų pasisakymus lietuviškoje ir užsienio spaudoje, kuriuose skelbiami klaidingi faktai. Buvo kalbėta apie viešojoje erdvėje paskelbtus Lenkijos ambasadorių Latvijoje ir Lietuvoje pasisakymus, kuriuose buvo pateikti neteisingi faktai apie bendrovės „Orlen Lietuva“ veiklą, naujos atominės elektrinės statybą ir tautinių mažumų klausimus, tendencingai vertinamas investicinis klimatas Lietuvoje ir Baltijos regione.

Lenkija priekaištauja Lietuvai dėl esą daromų kliūčių Lenkijos investicijoms ir tariamai diskriminuojant tautines mažumas. Lietuva priekaištus atmeta, vadindama juos nepagrįstais.

L. Geniušas iškovojo F. Chopin konkurso sidabrą

20-metis lietuvių pianistas Lukas Geniušas.

ELTA nuotr.

Varšuva, spalio 21 d. (ELTA) – 20-metis lietuvių pianistas Lukas Geniušas ir 25 metų austrų pianistas Ingolf Wunder pasidalijo antrą vietą ir 25,000 eurų 16-ojo tarptautinio Fryderyk Chopin pianistų konkurse.

Varšuvos filharmonijoje vykusia konkurse pirmą vietą, aukso medalį ir 30,000 eurų premiją laimėjo Rusijos atstovė 25 metų Julijana Av-

dejeva. Trečią vietą užėmė Rusijos pianistas Danijil Trifonov. Ketvirtos ir penktos vietų laimėtojai – bulgaras Jevgenij Božanov ir prancūzas Francois Dumont. Šeštoji vieta nebuvo skirta.

Sidabro medalį laimėjęs L. Geniušas taip pat pripažintas geriausiu polonezo atlikėju antrajame konkurse rate. Konkurso, šįmet skirto F. Chopin 200-osioms gimimo metinėms, finalistai skambino vieną iš dviejų F. Chopin sukurtų koncertų fortepijonui ir simfoniniam orkestrui.

Rusijai ir Lietuvai konkurse atstovavęs L. Geniušas, lietuvių pianisto Petro Geniušo sūnus, studijuoja Maskvos P. Čaikovskio konservatorijoje, savo močiutės profesorės Veros Gornostajevos klasėje, ne kartą įvertintas tarptautiniuose konkursuose. Pianistas yra F. Chopin konkurso Maskvoje laureatas, 2007 m. laimėjo antrą premiją Škotijos tarptautiniame pianistų konkurse. Šių metų liepą L. Geniušas garsiaame Gina Bachauer pianistų konkurse JAV laimėjo aukso medalį.

Šiame numeryje:

- Sportas: futbolas, krepšinis, pasaulio sportas (p. 2, 8)**
- Leidėjo žodis (p. 3)**
- A. Vitkaus skiltis (p. 3)**
- Jurgį Juodį prisimenant (p. 4)**
- Žalgirio mūšio minėjimo renginiai (p. 4, 5)**
- „Ambersail” dienoraštis (23) (p. 9)**
- Lietuvių piršlybos Paryžiaus Trocadero rūmuose (p. 10)**
- Ir senatvė gali būti rami (p. 10)**
- Pagalbos ir partnerystės 20-metis (p. 11)**

Valiutų santykis

1 USD — 2.48 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Ne vienas, auginantis savo atžalas, susitikęs draugus ar mokytojus pasiguodžia, kad jų vaikai didžiąja dalį laisvalaikio praleidžia prie kompiuterio ar televizoriaus. Tyrimai rodo, kad kasdien po daug valandų prie televizoriaus arba žaidimų kompiuterio praleidžiantys vaikai patiria daugiau psichologinių problemų. Kompiuteris, televizorius – dar viena civilizacijos rykštė, be kurios gyvenimo jau neįsivaizduojama. Juodoji šio reikalo pusė ta, kad vaikai virtualią tikrovę priima tiesiogiai, mažųjų galvelėse kuriasi iškreiptas tikrovės vaizdas. Nuogąstaujama, kad žmonės greitai nebemokės bendrauti gyvai. Specialistai siūlo įvairiausių būdų, kaip atgrasyti savo atžalas nuo ilgo sėdėjimo prie „dėžių“. Paslėpti (o gal išmesti?) televizoriaus valdymo pultelį ir žaidimų kompiuterio vairalazdę dažnai yra vienintelis būdas, leidžiantis apriboti laiką, kurį vaikai praleidžia spoksodami į ekranus.
Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdiena, paskelbta) \$250.00
JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00
• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šėštadieninio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

„Lituanicos“ futbolo klubui rūpesčių netrūksta

„Lituanicos“ futbolo klubas šiemet švenčia savo 60-ąją gyvavimo sukaktį. Tai vienintelis išlikęs lietuvių sporto klubas Šiaurės Amerikoje, garsinantis futbolą visus metus (ir ne tik mažąjį futbolą, kaip tai daro dar keletas lietuvių klubų, bet tikrąjį futbolą žaidimą).

Kaip jau buvo rašyta, šiemet „Lituanicos“ futbolo klubą persekioja įvairios bėdos, kadangi vyksta kartų kaita tiek klubo vadovybėje, tiek vyrų futbolo komandoje.

Vyrų futbolo vienuolikė, kuri praėjusiais metais žaidė Čikagos ir apylinkių aukščiausioje grupėje, šiemet žaidžia žemesnėje grupėje – I divizijoje, dažnai negali sudaryti pilnos komandos, nes senesnieji žaidėjai perėjo į veteranų vienuolikę. Atėję jaunieji, nepaisant to, kaip būtų prašomi atvažiuoti žaisti, dažnai prižada, bet nepasirodo.

Taip atsitiko ir sekmadienį, rugsėjo 13 d., nors rungtyniauta buvo namuose – aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Lemonte. Vienuoliktu žaidėju prireikė būti pačiam treneriui ir klubo pirmininkui Algii Grochauskui, šeštadienio vakare žaidusiam veteranų vienuolikėje (per 40 metų amžiaus).

Lenkas teisėjas lietuviams parodė 2 raudonas korteles

Nepaisant to, kad „Lituanicos“ vyrų komanda neturėjo atsarginių žaidėjų rungtyniaudama su lenkų „Highlanders“ komanda, ji laikėsi puikiai.

Pirmą kėlinį mūsiškiai pirmavo 2:0 ir galėjo įmušti daugiau įvarčių, tačiau nepavyko. Po pertraukos lenkas teisėjas sugalvojo padėti saviškiams ir lietuviams parodė 2 raudonas baudos korteles (be jokios priežasties). Aikštėje liko tik devyni „Li-

tuanicos“ žaidėjai. Tad lenkai sugėbėjo pelnyti 3 įvarčius ir rungtynes laimėti 3:2.

Tai, aišku, labai supykė trenerį ir lietuvių žaidėjus. Tačiau padėtis – be išeities, dėl tokios neteisybės nėra galimybės į ką nors kreiptis, kadangi lygos vadovas yra lenkas, kuris visa da palaiko lenkų komandas.

Aikštė kaip bulvių laukas

Komandos vadovas ir klubo pirmininkas A. Grochauskas išgyvena ne tik dėl žaidimo, bet ir dėl „Lituanica“ 15,000 dol. kainavusios aikštės, kuria tik pavasarį pradėjo naudotis. Kadangi dalį pinigų davė ir PLC vadovybė, tai ir ji turi pretenzijų į šią aikštę (be to, žemė – PLC). Sudarytoje su „Lituanicos“ klubu sutartyje yra parašyta, kad teisę ja naudotis turi tik „Lituanica“ arba komandos, gavusios „Lituanicos“ vado-

„Lituanicos“ vyr. futbolo komandos treneris ir klubo pirmininkas Algis Grochauskas pataria žaidėjams.
Edvardo Šulaičio nuotr.

KREPŠINIS

Lietuvos krepšinio rinktinės pasirodymas Turkijoje iš arčiau Statistiniai komandos žaidėjų duomenys

EDVARDAS ŠULAITIS

Nors jau praėjo nemažai laiko, kai Lietuvos krepšinio rinktinė pasipuošė bronzos medaliais 2010 m. pasaulio vyrų krepšinio pirmenybėse Turkijoje, niekur neteko matyti statistinių duomenų apie mūsų vyrų pasirodymą jose.

Tai aptikome neseniai Čikagą pasiekusiame žurnale „Mūsų krepšinis“, kuris yra leidžiamas Vilniuje. Šio leidinio 33 numeryje radome mus dominančius rezultatus.

Straipsnyje rinktinės treneris Kęstutis Kemzūra pasakoja apie pirmuosius darbus, pasirengimą pirmenybėms bei patį čempionatą. O

pabaigoje randame rinktinės statistiką. Su ja čia ir supažindinsime. Komandinis vidurkis.

Pelnyti taškai: 82,9.

Atkovoti kamuoliai: 37,8.

Rezultatyvūs perdavimai: 14,4.

Dvitaškių taiklumas: 52,4 proc.

Tritaškių taiklumas: 38 proc.

Baudų taiklumas: 73,5 proc.

Dabar – apie krepšininkus. Iš viso pirmenybėse rungtyniavo 12 žaidėjų. Pusė – šeši – žaidė visuose devyniuose susitikimuose, 3 – septyniuose, 2 – aštuoniuose, 1 – dviejuose.

Daugiausia laiko aikštelėje praleido (281 min.) Linas Kleiza, kuris pelnė daugiausia (171) taškų, bet padarė daugiausia **Nukelta į 8 psl.**

vybės sutikimą. Todėl A. Grochauskas stebisi, kodėl PL centro direktorius Artūras Žilys leido toje aikštėje treniruoti vaikus nieko bendro su „Lituanicos“ vadovybe neturinčiam futbolininkui Linui Jakovlevui, kuris jau anksčiau klubui yra pridaręs daug nemalonumų, dėl ko turėta nemažai išlaidų. Beje, treniruotės vyksta ne „Lituanicos“ klubo vardu. A. Grochauskui pakalbėti šiuo klausimu su A. Žiliu nepavyksta, pastarasis net nekelia telefono ragelio.

A. Žalys buvo žadėjęs centre skirti vietą „Lituanicos“ taurėms susidėti (jų, gautų per 60 metų, yra beveik šimtas).

Dabar, kai dauguma tų taurių yra atnaujintos ir paruoštos rodyti, direktorius pareiškė, kad numatytoje vietoje įrengė gėrimo automatus, kurie neša pinigus.

Šią informaciją mums perdavė „Lituanicos“ klubo pirmininkas A. Grochauskas, kuris labai pasipiktinęs PL centro direktoriaus veiksmais.

Daugiau šiuo klausimu parašysime vėliau, nes ši šeštadienį yra numatytas „Lituanicos“ klubo susirinkimas, kuriame gali išaiškėti ir kitų nemalonių dalykų.

Norime atkreipti dėmesį, kad yra žmonių, kurie nepaiso jokių sutarčių ir kuriems, kaip atrodo, viskas yra galima.

Šių eilučių autorius, kuris prieš 60 metų buvo vienas iš „Lituanicos“ klubo steigėjų (vienintelis likęs aktyvus klubo narys ir dabar dar rašantis apie „Lituanicos“ veiklą įvairioje spaudoje), taip pat labai susirūpinęs dėl dabartinės klubo padėties, ypač dėl PL centro direktoriaus elgesio.

Geriausias pasaulio vyrų krepšinio pirmenybėse Turkijoje Lietuvos žaidėjas Linas Kleiza.
www.sportskeleton.com nuotr.

LEIDĖJO ŽODIS

Neužmirštinas Mažosios Lietuvos genocidas

Mažosios Lietuvos genocidas prasidėjo tada, kai, išstūmę vokiečių dalinius, į Karaliaučiaus kraštą 1944 m. spalio 16 d. įsiveržė Sovietų sąjungos kariuomenė. Rusų kariuomenės propagandininkas rašytojas Ilja Erenburgas sukūrė kerštu persunktų atsisaukimų: „Nėra nieko, kas vokiečiuose būtų be kaltės – nei tarp gyvųjų, nei tarp mirusiųjų. Raudonarmiečiai, šventai vykdykite draugo Stalino nurodymą ir sumindžiokite fašistinių žvėrį jo urve. Sulaužykite germaniškųjų moterų rasinį pasididžiavimą. Pasiimkite jas sau, kaip savo teisėtą grobį. Žudykite, narsieji raudonarmiečiai!“ Tokie raginimai dar labiau atrišo kareivių žiaurius instinktus.

Mažosios Lietuvos filosofas ir rašytojas Vydūnas 1946 m. pastebėjo: „Kareiviai žudo žmones, kaip pjovėjai kerta žolę. Jie bjauriai elgiasi su moteriškomis. Kuri dar nors kiek atrodo gaivi, tą jie žvėriškai žagina ir kartais po to dar ir žudo (...). Neišpasakoma, koks čia pasireiškia nežmoniškumas, arba, dar tikriau pasakius, velniškumas, kurs pasitenkinimo sau siekdamas, sukelia savo grobiui baisiausias kančias”.

Mažosios Lietuvos genocidas yra sovietinio lietuvių tautos genocido dalis ir laukia teisinio, politinio įvertinimo bei išsamių istorinių tyrinėjimų.

Įsiveržę rusų kareiviai žiaurumu siaubė visą Karaliaučiaus kraštą: prievartavo moteris, žudė, tankais traiskė civilius gyventojus, dažnai ir vaikus, plėšė, degino namus. Išlikę gyvi gyventojai buvo grūdami į Karaliaučiaus, Įsruties, Prūsų Ylavos, Gastų, Tolminkiemio koncentracijos stovyklas. Tūkstančiai Mažosios Lietuvos pabėgėlių nuskendo Baltijos jūroje, Sovietų laivynui nuskandinus laivus. Atsirado tūkstančiai našlaičių Vilko vaikų (taip buvo vadinami Mažosios Lietuvos vaikai, kurie genocido metu tiltu per Nemuną ar prekiniais traukiniais bėgdavo į Lietuvą). Per sovietinį genocidą 1944–1949 m. buvo sunaikinta per 300,000 žmonių (iš jų apie 130,000 lietuvių kilmės).

Nusiaubtas Karaliaučiaus kraštas Potsdamo konferencijos susitarimu 1945 m. rugpjūčio 2 d. buvo

laikinai atiduotas administruoti Sovietų sąjungai; nuo tų pačių metų rudens čia imta siųsti rusakalbius kolonistus ir prasidėjo nenutrūkstamas krašto kolonizavimas.

Yra istorikų, apskritai neigiančių sovietinio genocido faktą ir teigiančių, kad karo nusikaltimai Rytų Prūsijoje buvo tik kerštaujančių kareivių savivalė, bet nebuvo siekta visiško gyventojų išnaikinimo. Tad masinės žudynės vadintinos tik etniniu valymu (etnocidu). Išeivijos istorikas ir teisininkas Jonas Dainauskas dar 1995 m. „Drauge” parašytame straipsnyje teigė, kad „Mažosios Lietuvos genocidas tęsėsi ir karo veiksmams pasibaigus”.

Vis dėlto Lietuvos Seimo nutarimu 2006 m. spalio 16 d. įtraukta į atmintinų dienų sąrašą ir paskelbta Mažosios Lietuvos genocido diena. Ši diena primena, kad dėl sovietinio genocido pagrindinėje Mažosios Lietuvos dalyje – Karaliaučiaus krašte – nebeliko senųjų gyventojų, jų žemės vardų, buvo nuniokotas jų dvasinis ir kultūrinis paveldas. Lietuvos kaimynystėje esančio Karaliaučiaus krašto gyventojų žudymas, trėmimai, žiaurus prievartavimas, vėlesnis kolonizavimas, bažnyčių, kapinių ir kitų kultūrinių vertybių naikinimas iki šiol tebėra pakankamai balta istorijos dėmė. Tiesa, šis mūsų brolių gyvenamas kraštas niekada nepriklausė Lietuvos valstybei, bet čia – lietuvių raštijos ir tautinio atgimimo lopšys. Buvo nedrąšių bandymų politiškai įvertinti šiuos nusikaltimus. Mažosios Lietuvos taryba 1947 m. Fuldoje (Vokietija) paskelbė protestą dėl Karaliaučiaus krašto genocido ir jo kolonizavimo. Aktualius Karaliaučiaus krašto klausimus kelia visuomeninė organizacija Mažosios Lietuvos reikalų taryba, įregistruota Vilniuje 1993 m. Ji sudarė neatidėliotinai sprendinų Karaliaučiaus krašto kultūrinio palikimo problemų sąrašą, įteikė Seimui Lietuvos Respublikos Karaliaučiaus krašte koncepcijos projektą. Vilniuje surengė konferencijas „Potsdamas ir Lietuva” (1995) ir „Neišspręstos Karaliaučiaus krašto problemos” (2001). Tarybos rūpesčiu Valstybinė lietuvių kalbos komisija prie LR Seimo priėmė nutarimą dėl tradicinių Karaliaučiaus krašto vietovardžių vartojimo rašytinėje ir žodinėje informacijoje.

Mažosios Lietuvos genocidas yra sovietinio lietuvių tautos genocido dalis ir laukia teisinio, politinio įvertinimo bei išsamių istorinių tyrinėjimų. Prie to galėtų prisidėti taip pat ir užsienio lietuviai.

Katedra. Karaliaučius (Kaliningrad).

ALEKSAS VITKUS

Ar Amerikoje yra tikra religijos tolerancija?

Kai prieš maždaug du mėnesius Amerikos spaudoje pasirodė islamo religijos imamo Faisal Abdul Rauf planas prie per 9/11 antpuolį sugriuvusių World Trade Center pastatų statyti didžiulę islamo bendruomenės mečetę ir kultūros centrą, prezidentas Barack Obama, rugpjūčio 13 d., Baltuosiuose rūmuose švęsdamas musulmonų religinės šventės Ramadan pradžią, taip tarė: „Čia yra Amerika, ir mūsų įsipareigojimas dėl religinės laisvės turi būti nesvyruojantis. Mes laikomės principo, kad šiame krašte visų religijų žmonės yra mielai priimami ir kad jie nebus vyriausybės traktuojami kaip nors kitaip.”

Taip sakydamas Obama parodė pagarbą vizijai, kurią per du šimtus metų politikai ir įvairių religijų atstovai skelbė – kad Amerika per visą jos istoriją buvo ir yra religinės tolerancijos kraštas. Tokį pat ar panašų sentimentą išreiškė ir pirmasis Amerikos prezidentas George Washington, tuoj po jo inauguracinės priesaikos, duotos New York mieste, tik keli kvaralai nuo vietos, kurią šiandien vadiname „Ground Zero”.

„Yra raminančiai gera tikėti, kad Jungtinės Valstijos yra religinės tolerancijos tvirtovė”, – džiaugiasi Kenneth C. Davis, kelių knygų autorius ir vienas iš žurnalo „Smithsonian” bendradarbių, – ir tuoj susirūpinęs klausia: „Bet ar taip iš tikrųjų yra?” Taip suabejojęs, Davis pateikia daug istorinių pavyzdžių, neigiančių tą tobulos tolerancijos mitą.

Daug kas iš mūsų prisimename mokykliniuose istorijos vadovėliuose skaitytus pasakojimus apie tai, kaip ieškodami religinės laisvės 1620 m. „Mayflower” laivu į Amerikos žemyną atvyko pirmieji emigrantai – piligrimai, Plymouth, MA, įkūrę pirmą europiečių koloniją. Tos pačios laisvės ieškodami, juos netrukus sekė puritonai. Netrukus iš viso pasaulio šalių į Ameriką atvyko milijonai žmonių, kurie sukūrė amerikiečių tautą ir jos kiekvienas narys čia galėjo laisvai išpažinti savo religiją. Taip bent rašo mokyklinių vadovėlių autoriai, atsargiai apeidami tikrą, gėdingą ir kartais kraujuotą religijos istoriją Amerikoje.

Kovos dėl religijos Amerikoje prasidėjo vos tik ten atvykus pirmiesiems europiečiams emigrantams. Religiniai fanatikai, nors ir krikščionys, engė kitokios sekto pasekėjus, juos vadino eretikais, engė ir žudė taip, kaip ir vietinius pagonis indėnus. Pirmasis rimtas susidūrimas įvyko Floridoje tarp hugenotų (Prancūzijos protestantų) ir Ispanijos katalikų. Abi grupės atsirado Amerikoje dar apie 50 metų prieš įsisteigiant anglų Plymouth kolonijai. Toliau į šiaurę atsikėlę anglai, piligrimai ir puritonai, bėgo iš Europos persekiojami dėl savo religijos. Atvykę į Ameriką, jie ir vėl nesutarė dėl teologijos klausimų.

Kolonistams pradėjus kovą dėl nepriklausomybės, gen. George Washington siuntė gen. Benedict Arnold į Kanadą ieškoti pagalbos prieš anglus, perspėdamas jį su pagarba ir atlaidumu žiūrėti į Kanados katalikų „klaidas”. Kai Arnold vėliau perėjo į anglų pusę ir taip tapo išdaviku, jis viešai pareiškė, jog to žingsnio jį privertė imtis Amerikos santarvė su katalikiška Prancūzija.

Iškovojus nuo Anglijos nepriklausomybę, kiekviena valstija žiūrėjo į religiją savaip. New York valstijoje katalikai neturėjo teisės būti renkami į valdžios postus, kitur – tik po atsisakymo klausyti popiežiaus. Maryland valstijoje katalikai turėjo visas teises, bet ne žydai. Massachusetts ir South Carolina valstijose protestantų religija tapo oficialia.

Tie religiniai suvaržymai išnyko, kai po ilgų diskusijų ir ryžtingų Thomas Jefferson ir James Madison pasisakymų dėl Bažnyčios nuo valstybės atskyrimo, 1787 m. Philadelphia mieste įvykusioje konstitucinėje konvencijoje, naujoji Konstitucija VI skirsnyje aiškiai pareiškė, jog renkant kandidatus į valdžios postus bus nevykdomas iki tol taip vadintas „religijos patikrinimas”.

O jau 1789 m. New York mieste susirinkusiame pirmajame Kongrese buvo priimtos pirmosios dešimt Konstitucijos pataisų, kurių pati pirmoji užtikrino, jog Kongresas niekada nepriims religijas steigiančio arba jų išpažinimą draudžiančio įstatymo. Toje pačioje pataisoje buvo pabrėžta ir žodžio bei spaudos laisvė.

Įdomu tai, kad pirmasis JAV prezidentas George Washington, 1790 m. kalbėdamas žydams apie laisvę, gal ir nesąmoningai, įtraukė ir musulmonus, tardamas: „Šiame krašte gyvenantys Abraomo genties vaikai tepatiria kitų šios šalies gyventojų tik gerą valią ir laisvę nuo persekiojimo baimės.”

Nors Jungtinės Amerikos Valstijas kūrė pirmieji Tėvai beveik vienbalsiai stėjo už religinę toleranciją, plačiai amerikiečių visuomenei prireikė dar daug metų tai tolerancijai įgyvendinti. Nusistatymas prieš katalikus dažnai pasireiškėdavo subtiliai antikatalikišku Biblijos interpretavimu ar net kruvinomis riaušėmis prieš katalikus. Bet religinė neapykanta nebuvo skirta vien tik katalikams.

Kai pirmoje XIX a. pusėje Amerikoje atsirado nauja mormonų religija, po ilgesnio konflikto Missouri valstijos gubernatorius Lilburn Boggs 1838 m. įsakė visiems mormonams palikti „jo” valstiją. Praėjus tik trims dienoms, karštakošiai protestantai surengė žudynes, kuriose žuvo 17 mormonų, tarp jų ir vaikų. Carthage, IL kalintą mormonų vadovą Joseph Smith į kalėjimą įsiveržusi minia žiauriai nužudė.

XX a. į prezidentus 1960 m. kandidatavęs katalikas John F. Kennedy jautėsi priverstas viešai pareikšti, kad jo ištikimybė bus Amerikai, o ne popiežiui. Net 2008 m. pirminių rinkimų kampanijoje respublikonas Mitt Romney, mormonas, turėjo aiškintis dėl savo religijos.

Nors Amerika ir priartėjo prie gana nepriekaištingos religinės tolerancijos, yra svarbu visuomet prisiminti ir tamsiąją Amerikos istorijos dalį.

Žirgų ir sūkurių dailininką Jurgį Juodį prisimenant

IRENA NAKIENĖ-VALYS

Sako, „pradžioje buvo žodis“. Galbūt. Tačiau ankstyviausioji žmogaus patirtis esanti vis dėlto bežodė – tylą. Pirmieji pirmąsio žmogaus pėdsakai buvo ne žodis, o skeleto fragmentai, gyvulio kontūrai išraižyti ant akmens. Kai žodžių per daug arba norisi tylos, nors ramybės, susikaupimo savyje. Tiesa, galima išsireikšti garsu (muzikoje), judesiu (šokyje), veido išraiška, mostu arba tiesiog linija ir spalva (tapyboje).

Joks kitas žmogaus išradimų mas neduoda tiek praeities pažinimo pavyzdžių, kaip vaizdinis menas, kuriame atsispindi tautos kultūra, dvasinis kultas, jos jausmai ir išgyvenimai. Visa, kas gražiausia ir kilniausia, dailininkas sukuria savo dvasinio regėjimo motyvuose. Mes turėjome genialius dailininkus – M. K. Čiurlionį, kuris kūrė tautinės kultūros dvasioje, K. Šimonį, paskendusį lietuvių tautos pasakose, padavimuose.

Pagarbiai prisimename dailininką Jurgį Juodį, kuris pasinėręs ir giliai įsijautęs į lietuvių tautos praeitį, nelaimės, per didelius skausmus, pavergtoje Lietuvoje gilinosi į lietuvių tautines apraiškas. Jo paties žodžiais tarant: „Menas yra tiek vertas, kiek jis tarnauja Tėvynei. Dirbti jos labui yra ne tik garbė ir privilegija, bet kartu ir pareiga. Menas yra vienas garbingiausių ginklų mūsų laisvės kovoje, jei jis yra tinkamai panaudojamas ir pritaikomas Tėvynės gelbėjimui ir jos išaukštinimui.“

Jurgis Juodis. „Lietuviškas kaimas“.

Taip šiandieną prisimename dailininką Jurgį Juodį, kuriam būtų sukakę 99 metai. Jis buvo įdomaus ir savito lietuviško meno kūrėjas, galvojęs, jog anuomet privalo kovoti dėl tautos laisvės visais lietuviui prieinamais būdais, tačiau mirė taip ir nesulaukęs atkurtos Lietuvos laisvės, kurią savanoriai 1918 m. savo krauju ant surūdijusių durtvų grąžino mūsų Tėvynei.

Pačioje gamtos spalvų grožybe pritvinkusioje Lietuvoje, kai medžiuose ugningai švyti rudeninės spalvos, 1911 m. spalio 22 d. Klebiškio kaime, Pakuonio valsčiuje (Prienų raj.) gimė Jurgis Juodis. Gal Kūrėjas mažajam žmogui ir įkvėpė ugningą potraukį kūrybai, geismą sudėti viską ant Tėvynės aukuro – jos labui, dailininko talentą jis atsinešė gimdamas. Suvalkiečio ūkininko Juodžio sūnus jau iš mažens sugebėjo matyti aplinką kitokią, negu kiti ją matė.

Jurgis Juodis augo su kreidos gabalėliu ar pieštukais rankose, su jais niekada nesiskirdamas. Vaikystėje, prie Nemuno krantų ganydamas tėvo žirgus, mėtė akmenukus į šviesų senelio Nemuno veidą ir stebėjo, kaip skrenda vandens paviršiaus bangomis, jų ratais, kol tolumoje viskas iš-

Jurgis Juodis.

nykdavo ir susiliedavo su vandens paviršiumi. Tada jis tesuprato, kad mažas akmenėlis kūrė bangų verpetų pasigėrėtiną žaismą ir būdamas šešerių metų bandė smėly pirštuku vedžioti matytas ant senelio Nemuno veido sukeltas bangas. Vėliau ant namų sienų, durų, tvorų. Tai buvo jo „kūrybos“ pirmieji žingsniai. O nuėjęs į Pakuonio pradžios mokyklą, jau be jokių sunkumų galėjo nupiešti Vytį ir su raiteliu, ir su žirgu. Toliau

husarų pulko J. Juodis įstojo į Karo mokyklą Panemunėje, kurią baigęs 1938 m. tapo Lietuvos Karo aviacijos karininku – lakūnu leitenantu. Dar karo mokykloje būdamas, jaunas dailininkas pasižymėjo puikiais meno darbais. Už konkursinį kūrinį „Laiminga Motina“ laimėjo pirmąją pre-

Vytauto Maželio nuotraukos

miją. Jo paveikslas „Didžioji ir Mažoji Lietuva“ pelnė aukštą įvertinimą ir piniginę premiją, o Kariuomenės šakyme paskelbtas pagyrimas „už meninius nuopelnus Tėvynei“. Sunkumų jokių neturėjo, nes iš sunkiausių padėčių išgelbėdavo menas. Būdamas karininku, sukūrė daugiau kaip 2,000 paveikslų. Jo darbai puošė kareivinių sienas, karių ramoses bei sales. Meno studijoje portretus piešti jam patikėjo žymieji Lietuvos generolai, pulkininkai ir kiti vadai.

1944 m. Antrasis pasaulinis karas dailininką nubloškė į Vokietiją su tūkstančiais mūsų tautiečių. Tremtyje jis gilino studijas pas meno profesorį Schoeferį. Su dailininku Antanu Rūkštele rengdavo meno parodas. 1946 m. Ansbache, tarptautinėje parodoje, rodė savo paveikslus „Vytautas Didysis prie Juodosios jūros“, „Dariaus ir Girėno paskutinis skrydis“, „Sparnuotoji Lietuva“. Taip pat jis kūrė dekoracijas teatrui. Būdamas pabėgėlių stovyklose aktyviai dalyvavo kultūriniame gyvenime.

1949 m. dailininkas Juodis išvyko į JAV ir apsigyveno Brooklyn, NY. Čia aktyviai išitraukė į amerikiečių dailės pasaulį. Nepaisydamas naktinio fizinio darbo nuovargio fabrike, užsidirbant kasdienę duoną, sukūrė nemažai paveikslų. O pasiryžęs užbaigti meno studijas, įstojo į Famous Artists School, Westport, CT. Trejų metų kursą, sėkmingai užbaigė per dvejus metus, gavo dailininko tapytojo baigimo diplomą ir profesūros pripažinimą už „virpančių bangų ir kintančių spindulių“ atsivežtinį lietuvišką stilių.

Dailininkas Jurgis Juodis ir jo menas besąlygiškai tarnavo išsvajotajai Tėvynei Lietuvai, jos laisviniui. Jis labai mylėjo savo gimtąjį kraštą, jo praeitį, jo didybę ir neišmatuojamą protėvių kūrybinį lakumą, buvo tikras Lietuvos vaikas, su-brendęs tapytojas. Savo kūrybinėse vizijose jis matė galingąją Lietuvos istorijos praeitį, išgyveno joje viešpatuojančią netiesą, matė blogį ir žemiškąjį laikinumą. Jo kūryba yra praeities istorija, viskas realu, suprantama, nepaisant šydo, audringų linijų, verpetų, sudėtingų šviesų pynės ir besikryžiuojančios spalvų gamos, simbolikos, elipsių. Jo minčių dėstymas ryškus ir vaizdus. Juodžio paveiksluose daug mistikos, daug turinio. Jo menas pritraukiantis, žavingas. Kiekvienas lietuvis dailininko Juodžio paveiksluose mato savo Tėvynės galingą praeitį, jos istorijoje pasižymėjusius tautos karžygius, didvyrius, karalius, kunigaikščius. Jo kūryboje kaip saulė švyti Lietuvos garbingų istorinių laikotarpių didybė. Dailininkas Juodis Simo Kudirkos tragediją pavaizdavo drobėse „Laisvės auka“, „Kovojantis Simas“, Romo Kalantos atminimą – „Kalantos mirtis“. Dailininkas Jurgis Juodis šiandien minimas tarp tokių išeivijoje dirbusių menininkų kaip Adomas Galdikas, Zita Sodeikienė, Kazys Varnelis, Viktoras Vizgirda, Vytautas Ignas, V. K. Jonynas, Irena Mitkutė, D. Aleknienė ir kt.

Išėjęs į užtarnautą poilsį, dailininkas Juodis apsigyveno St. Petersburg Beach, Floridoje. Parašė straipsnius: „Tau, Jaunoji Lietuva“, „Laisvės Lietuvai“, „Lietuva – istoriniuose paveiksluose“ ir daug kitų. Priklausė Lietuvos atgimimo sąjūdžio valdybai, buvo JAV Vietininkijos meno vadovas, laikraščio „Laisvoji Lietuva“ redakcinės kolegijos narys. Daug suorganizuota autorinių parodų bei parodos Lietuvos laisvei paminėti, parodos, skirtos Simui Kudirkai, Romui Kalantai ir kitiems didvyriams pagerbti. Amerikos festivalyje „International Folk Fair Society“ atstovaudamas Lietuvai dailininkas Juodis aukėjo savo paveikslus bei sukūrė paviljoną. Jis priklausė Amerikos lietuvių dailininkų sąjungai Čikagoje, Amerikos Art League of Long Island, Inc., New York, Art in America Society ir The American Federation of Art. 1967 m. Lietuvos nepriklausomybės 50-mečiui pažymėti, dailininko dukros išleido penkiasdešimties Juodžio reprodukcijų albumą „Tautos keliu“. Dedikacijoje Juodis rašė: „Tėvynei, jos auksinio jubiliejaus proga skiriu savo 50 darbų – paveikslų, vaizduojančių jos didybę, garbę, džiaugsmus, priespaudą, vargus.“ Dailininkas tapytojas Jurgis Juodis mirė 1986 m. spalio 22 d.

Tel. 773-476-2242

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Baigęs 3 kursus, patriotinių jausmų skatinamas, 1934 m. įstojo į Lietuvos kariuomenės husarų pulką savanoriu. Čia jis nuodugniai „studijavo“ ankstyvosios jaunystės laikais pamėgtąjį savo modelį – žirgą. Žirgas ir nuostabūs skrituliai – bangos. Iš

Parodos rodiniai traukė žiūrovų dėmesį.

Atidarant parodą.

ŽALGIRIO MŪŠIO MINĖJIMO RENGINIAI

Lietuvių filatelistų draugija „Lietuva“ ir lenkų filatelistų draugija „Polonus“ spalio 15–17 d. Čikagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje ir Lemonte surengė Žalgirio mūšio 600 metų minėjimo renginius. Jau penktadienį iš ryto buvo galima apžiūrėti filatelijos, numizmatikos ir knygų parodą, Žalgirio mūšio dioramą. Vakare vyko parodos iškilmingas atidarymas. Renginio dalyvius sveikino Lietuvių filatelistų draugijos pirmininkas Jonas Variakojis, Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Skaistė Aniulienė, Lenkijos Respublikos generalinis konsulas Zygmunt Matynia, Lietuvos garbės konsulas Palm Beach (Florida) Stanley Balzekas, JR., Lenkijos garbės konsulas St. Louis (Missouri) ir Lenkijos filatelistų draugijos pirmininkas Robert Ogrodnik, viena parodos rengėjų, istorikė Violeta Rutkauskienė, iš Vilniaus atvykęs istorikas dr. Romas Batūra, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Saulius Kuprys, kuris taip

pat vedė atidarymo renginį ir kt. Sveikinimus atsiuntė Illinois valstijos gubernatorius Pat Quinn ir Čikagos miesto meras Richard Daley.

Šeštadienį paskaitas skaitė dr. Robertas Vitas („Sun Tsu, Machiavelli, Clausewitz ir Akvinietis: karo filosofijos ir Žalgirio mūšis“, anglų k.), dr. Romas Batūra („Lietuvos 250 metų gynybinis karas su Kryžiuočių ordinu ir Žalgirio mūšis kovos so totorių Aukso Orda kontekste“), dr. Wiliam Urban („Grunvaldas / Žalgiris šiandien“); Jonas Vainius (Čikaga) dalijosi išpūdžiais iš kelionės Žalgirio mūšio šventėje Lenkijoje.

Sekmadienį vyko susitikimai, pokalbiai, dr. R. Batūra dar diskutavo su klausytojais. Renginio uždarymo metu, per pokylį, aktyviausi parodos rengėjai ir dalyviai buvo apdovanoti proginiais atminimo medaliais.

Šie renginiai rodo, kad lietuviai ir lenkai gali prasmingai paminėti bendrus istorinius įvykius.

G. M.

LR generalinei konsulei Skaistei Aniulienei (k.) parodos rodinus pristato viena parodos organizatorių Violeta Rutkauskienė.

Rengėjai taip pat susidomėjo parodos knygomis.

Robert Tamošaitis Luddy rodo vaikams savo padarytą dioramą.

Mažiesiems parodos lankytojams ypač patiko Žalgirio mūšio diorama.

Jono Kuprio nuotraukos

JAV ambasada kviečia moksleivius dalyvauti mainų programoje

JAV ambasadorė Anne E. Derse su moksleiviais.

DELFI.lt nuotr.

Vilnius, spalio 21 d. (DELFI.lt) – Spalio 20 d. JAV ambasadorė Anne E. Derse ir Švietimo ir mokslo ministerijos kancleris Dainius Numgaudis paskelbė antrus metus organizuojamos Lietuvos ir Amerikos moksleivių mainų programos ExCEL (Exchanges for Culture, Education, and Leadership) pradžią. Ambasadorė pažadėjo, kad šiemet moksleiviams bus skirta dvigubai daugiau stipendijų nei pernai metais.

Praėjusiais metais JAV ambasados siūlymu prasidėjusi Kultūros, švietimo ir lyderystės mainų programa (ExCEL) siūlo stipendijas, skirtas padengti vienerių akademinių mokslo metų JAV išlaidas. Ši programa yra skirta Lietuvos vidurinių mokyklų ir gimnazijų moksleiviams, ketinantiems mokytis 10–11 klasėje.

Atrinkti moksleiviai gyvens amerikiečių šeimose ir mokysis JAV mokyklose vienerius metus, o grįžę tęs mokslus kartu su klasės draugais. Pirmaisiais programos metais buvo atrinkti 4 moksleiviai. 2011–2012 metams bus skiriama 10 stipendijų.

„Tvirtai tikiu, kad švietimo mainai vidurinio lavinimo pakopoje yra ypač svarbūs kuriant abipusį supratimą ir ilgalaikius ryšius tarp žmonių. Galbūt, taip manau, nes būdama šešiolikos metų pati dalyvavau mainų programoje Prancūzijoje. Ši patirtis

praplėtė mano suvokimą ir padarė ženklių teigiamų pokyčių mano gyvenime. Galvoju, kad šiandien daugelis vidurinių mokyklų ir gimnazijų moksleivių turi panašią patirtį,“ – programos pristatymo metu pasakojo JAV ambasadorė Anne E. Derse.

Ji tikisi išplėsti ExCEL programą ir kitais metais sudaryti galimybes moksleiviams iš JAV atvykti mokytis į Lietuvą. ExCEL programą administruoja „American Councils for International Exchanges“. Stipendijų gavėjai bus atrinkti taikant aukštus atrankos reikalavimus, nustatytus „American Councils“.

„American Councils“ vykdydys programos dalyvių atranką spalio 23–24 d., Klaipėdoje, spalio 30–31 d. Kaune ir lapkričio 6–7 d. Vilniuje. Susidomėję moksleiviai kviečiami registruotis atrankos testams.

ExCEL programą finansuoja privatūs rėmėjai ir JAV Vyriausybė. 2010 metais programą parėmė Lietuvos ir Amerikos įmonės, tokios kaip „Strategic Staffing Solutions“ ir „Fermentas“, taip pat privatūs asmenys – Amerikos lietuvis dr. Jonas Prunskis, prezidentas Valdas Adamkus ir ponija Alma Adamkienė. Daugiau informacijos apie programą ir paramos galimybes rasite interneto svetainėje <http://vilnius.usembassy.gov/>.

Aptartas Europos kaimynystės politikos įgyvendinimas

Vilnius, spalio 21 d. (BNS) – Spalio 20 d. Užsienio reikalų komiteto posėdyje buvo išklausa apie NATO gynybos ir užsienio reikalų ministrų susitikimą Briuselyje 2010 m. spalio 14 d. Svarstant klausimą dalyvavo krašto apsaugos ministrė Rasa Juknevičienė, užsienio reikalų viceministras Egidijus Meilūnas, Užsienio reikalų ministerijos Transatlantinio bendradarbiavimo ir saugumo departamento direktorius Gediminas Varvuolis.

Užsienio reikalų komitetas svarstė Lietuvos nuostatą dėl Europos Komisijos komunikato „Europos kaimynystės politikos apžvalga“. Užsienio reikalų ministerijos atstovai teigė, kad komunikatas atspindi Lietuvos nuostatą aktyviai remti kaimyninių valstybių, ypač Rytų partnerystės valstybių, santykių su Europos Sąjunga stiprinimą. Komitetas patvirtino išvadą šiuo klausimu, kuriame pabrėžė Rytų partnerystės tinkamo ir savalaikio įgyvendinimo svarbą, išreiškė nuomonę, kad reikia

stiprinti ES politinį aktyvumą Rytų kaimyninėse valstybėse.

Komitetas pasisakė už tai, kad, atsižvelgiant į ES Rytų kaimyninių valstybių pasiekimus ir pasirengimą, be delsimo būtų vykdomos derybos dėl vizų režimo liberalizavimo susitarimų, gilios ir visapusiškos laisvosios prekybos sutarčių. Taip pat išvadoje pabrėžiama, kad būtina siekti šių valstybių teritorinio vientisumo užtikrinimo ir spręsti užsitęsčius nesutarimus, aktyviau įsitraukiant ES institucijoms.

Kalbėdamas apie parlamentinio bendradarbiavimo svarbą, komitetas išreiškė susirūpinimą, kad vis dar neįkurta Rytų partnerystės parlamentinė asamblėja ir išreiškė nuomonę, kad parlamentinė veikla ES Rytų kaimynystės kryptimi turi būti plėtojama vadovaujantis ES ir Viduržemio jūros šalių parlamentinės asamblėjos veiklos pavyzdžiu, įtraukiant į bendradarbiavimą visų ES valstybių narių nacionalinius parlamentus.

Lietuvoje sumažėjo spaudos laisvė

Vilnius, spalio 21 d. (BNS) – Lietuva pagal spaudos laisvę pasaulyje šiemet, kartu su Danija ir Japonija, dalijasi 11–13 vietomis tarp 178 valstybių, teigiama tarptautinės žurnalistų organizacijos „Reporteriai be sienų“ paskelbtame tyrime.

2009 m. Lietuva tarp 175 valstybių buvo dešimta. Laisviausia spauda, RSF tyrėjų nuomone, yra Suomijoje, Islandijoje, Nyderlanduose, Norvegijoje, Švedijoje ir Šveicarijoje – visos šios valstybės įvertintos 0 balų, atspindinčiu mažiausius spaudos laisvės suvaržymus.

Spaudos laisvė Lietuvoje šiemet įvertinta 2,5 balo, tuo tarpu 2009 m. šis vertinimas buvo 2,25 balo. Tarp trijų Baltijos valstybių šiemet ge-

riausiai įvertinta Estija: 2 balai ir 9-ta vieta. 2009 m. Estija su 0,5 balo pagal spaudos laisvę pasaulyje užėmė 6-tą vietą.

Latvijos vertinimas šiemet pablogėjo nuo 3 balų iki 8,5, šiemet Latvija dalijasi 30–31 vietą kartu su Trinidadu ir Tobagu. Pernai Latvija su Austrija ir Naująja Zelandija dalijosi 13–15 vietomis.

Paskutines tris spaudos laisvės indekso vietas jau kelintus metus iš eilės dalijasi Turkmenistanas, Šiaurės Korėja ir Eritreja. Spaudos laisvės indeksą RSF naudodami klausimyną, kuriame įvertinami 43 spaudos laisvės požymiai. Pirmą kartą spaudos laisvės indeksą ši organizacija paskelbė 2002 metais.

Pritarta L. Antanavičienės kandidatūrai į ambasadores Kinijoje

Vilnius, spalio 21 d. (BNS) – Vyriausybė pritarė Linos Antanavičienės kandidatūrai ir teiks prezidentei skirti ją ambasadore Kinijoje.

42 metų Vilniaus universitete ekonomistės specialybę įgijusi Lina Antanavičienė diplomatinę tarnybą pradėjo 1991 m. Ji dirbo Užsienio reikalų ministerijos (URM) Ekonominės analizės ir Europos integracijos skyriuose, Ekonominių ryšių departamente. 1994–1996 m. diplomatė stažavosi Norvegijos užsienio reikalų ministerijoje. 1996 m. ji buvo paskirta Lietuvos ambasados Norvegijoje patarėja. Grįžusi į Lietuvą, 1999 m. ji pradėjo dirbti URM Regioninės ekonominės analizės skyriuje, 2000 m. tapo šio skyriaus vedėja. 2005–2009 m. ėjo direktoriaus pavaduotojos pareigas Ekonomikos departamente, Lotynų Amerikos, Afrikos, Azijos ir Okeanijos departamente ir Globalios

ELTA nuotr.

politikos departamente. Nuo 2009 m. vadovauja Lotynų Amerikos, Afrikos, Azijos ir Okeanijos departamentui.

Nepaprastojo pasiuntinio ir įgaliotojo ministro rangą turinti L. Antanavičienė būtų ketvirtoji ambasadorė Kinijoje po Lietuvos ambasados Bejing įkūrimo 1995 metais.

Vienuolių bernardinų darbai ir pomėgiai – archeologijos parodoje

Vilnius, spalio 20 d. (ELTA) – Vilniaus vienuolių bernardinų kasdienybė ir šventės atspindi archeologinėje parodoje Bažnytinio paveldo muziejuje Vilniuje. Restauruotuose buvusio bernardinų vienuolyno rūsiuose trečiądienį atidaryta paroda „Vilniaus bernardinės: kasdienybė ir šventės. Archeologinių tyrimų medžiaga“.

Pasak archeologo Valdo Stepoinaičio, radiniai buvusioje uždaroje vienuolyno teritorijoje liudijo bernardinės buvusios turtingas ir pasiturinčias. XVII–XVIII a. į šį moterų vienuolių ordiną stodavo merginos, atsiėdavusios nemenkus turtus, taip pat ir didikų dukterys, tarp jų – keturios Sapiegų giminės atstovės.

Seserų gerą skonį ir geradarių dosnumą rodo eksponuojami ne tik vienuolių pamaldumo ženklai, bet

spalvingai glazūruotų ir gražiai dekoruotų lėkščių šukės, tuo metu labai reti stiklo indai ir dekoruotos stiklo taurės, importiniai fajanso ir akmens masės ašočiai, metalo dirbiniai, net itin retos žirkklės žvakių dagčiams karpyti, kiti archeologiniai radiniai, kurių parodoje esama per 250.

Daugelį rodomų paskolino Lietuvos nacionalinis muziejus iš savo gausių archeologinių rinkinių. „Atėjusios iš turtingų namų, jos ir vienuolyne turėdavo geras gyvenimo sąlygas. Radiniai rodo, kad vienuolės žaidė šachmatais, šaškėmis. Radome ir pypkutę. Įdomu, kad ant indų ir net šukų išlikę inicialai – vadinasi, ir vienuolės, ir tarnai turėjo savo atskirus indus. Tai unikalus dalykas bent jau Vilniaus archeologinėje medžiagoje“, – pastebi archeologas.

Pasak istoriko Liudo Jovaišos, Vilniuje seserys bernardinės įsikūrė 1494 m. Užupyje, tačiau tik po šimto metų joms buvo skirtas Šv. Mykolo vienuolynas, kurio statyba rūpinosi Vilniaus vaivada Leonas Sapiega. Vienuolyno klestėjimo laikotarpiu iki XVII a. vidurio čia gyveno apie 40 vienuolių, kurios laikėsi uždaro gyvenimo. Pasak archeologo, būtent dėl uždaro vienuolyno gyvenimo jo teritorijoje surasta daug autentiškų daiktų, tarnavusių vienuolėms, jų tarnams ir tarnaitėms. Tarp radinių esama ir monetų, ir taupyklių, todėl manoma, kad vienuolės turėjusios ir pinigų.

Pasaulio naujienos

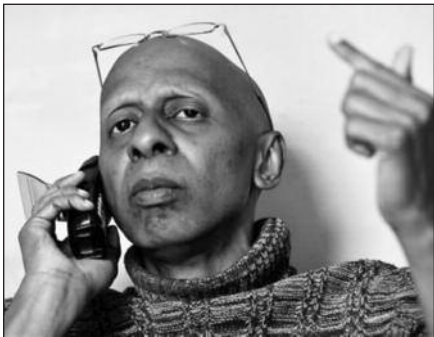
Sacharov premija atiteko Kubos disidentui

Briuselis, spalio 21 d. (BNS) – Europos Parlamentas (EP) 22-ąją kartą paskyrė Sacharov premiją už minties laisvę – ji atiteko Kubos disidentui Guillermo Farinas. Premijos laureatą išrinko EP pirmininkų sueiga.

Nuo 1988 metų Sacharov premija skiriama su priespauda ir neteisybe kovojantiems ir žmogiškąsias vertybes ginantiems individams ir organizacijoms. Kaip ir sovietų disidentas Andrej Sacharov, nepabūgęs persekiojimo šie žmonės gina laisvą žodį ir skelbia pakantumo ir laisvės žinią.

Parama žmogaus teisėms, laisvei ir demokratijai – vienas svarbiausių EP uždavinių. Sacharov premija – labiausiai žinomas EP sumanymas, skirta paremti žmogaus teisių gynėjus visame pasaulyje. Sacharov premija ne tik atkreipia pasaulio dėmesį į opiausias žmogaus teisių problemas ir su jomis kovojančius žmones: kartu su premija įteikiamas 50,000 eurų čekis suteikia ir finansinį užnugarį. Sacharov premija bus įteikta Strasbūre gruodžio 15 dieną.

48 metų G. Farinas – visame pasaulyje gerai žinomas Kubos disiden-

Per pastaruosius 20 metų psichologas, žurnalistas ir buvęs karys G. Farinas surengė daugiau nei 20 bado akcijų. **SCANPIX** nuotr.

tas ir žmogaus teisių aktyvistas. Sacharov premijai jis buvo pristatytas kaip atstovas tų, kurie kovoja už laisvą Kubą, kur gerbiamos žmogaus teisės. Bado streikais išgarsėjęs disidentas – kovos su neteisėtu politinių kalinių kalinimu simbolis. Per pastaruosius 20 metų psichologas, žurnalistas ir buvęs karys surengė daugiau nei 20 bado akcijų.

Realiausi kandidatai gauti Sacharov premiją šiais metais buvo ir Izraelio nevyriausybinių organizacijų „Pralaužiant tylą“ ir Etiopijos opozicijos vadovė Birtukan Mideksa.

ES patvirtino įstatymo projektą dėl motinystės atostogų ilginimo

EP nariai balsuoja dėl įstatymo projekto dėl motinystės atostogų ilginimo ES iki 20 savaičių. **EPA** nuotr.

Briuselis, spalio 20 d. (BNS) – Europos Parlamento (EP) nariai parėmė prieštarinę įstatymo projektą dėl motinystės atostogų ilginimo iki 20 savaičių, jas visiškai apmokant. Tai pat įstatymo projekte teigiama, kad šis įstatymas būtų privalomas visoje Europos Sąjungos (ES).

Didžiosios Britanijos verslo vadovai bei konservatoriai europarlamentarai prieštaravo šiam siūlymui. Europos Komisija (EK) anksčiau buvo pateikusi siūlymą motinystės atostogas ilginti iki 18 savaičių. Šiuo metu minimalios motinystės atostogos ES yra 14 savaičių.

Tačiau, nors europarlamentarai ir patvirtino šį įstatymo projektą, jis neįsigalios, kol jam pritars visų ES narių vyriausybės, o Didžiosios Britanijos koalicijos vyriausybė, atrodo, neketina jam pritarti.

Danų europarlamentarė Britta Thomsen teigė, kad šios priemonės paskatins moteris gimdyti daugiau vaikų, kai Europoje kyla ypač didelis susirūpinimas dėl senstančios visuo-

menės ir žemo gimstamumo.

Vaiko ir tėvų ryšys pirmaisiais gyvenimo mėnesiais ypatingai svarbus, todėl naujasis ES įstatymas užtikrins motinų teisę ir galimybę ilgiau rūpintis vaikais nebijant netekti pajamų ir darbo vietos, teigia EP narė Radvilė Morkūnaitė.

„Lietuvoje kalbant apie šiame įstatymo projekte numatomas motinystės atostogas dažnai supainiojamos sąvokos. Šis įstatymas nepaliečia 2 metus Lietuvoje trunkančių vaiko auginimo ir priežiūros atostogų, o keičia tik vadinamųjų 'nėštumo ir gimdymo atostogų', kurios šiuo metu mūsų šalyje sudaro 18 savaičių, tvarką“, – pažymėjo R. Morkūnaitė. Taigi, anot europarlamentarės, pagal dabartinę tvarką, Lietuvoje motinystės (nėštumo ir gimdymo) atostogos pailgėtų 14 dienų, tačiau tai iš esmės neturėtų įtakos vaiko priežiūros atostogoms.

Pasak EP narės, kalbant apie priimtą dokumentą, svarbu paminėti nuostatą, kurios turėtų sustiprinti besilaukiančių ir vaikus auginančių mamų saugumą bei teises darbo rinkoje. Parlamentas pritarė nuostatai po motinystės atostogų grąžinti moterį į pareigas su tokiu pačiu užmokesčiu ir tokioje pat profesinėje kategorijoje, kaip ir iki atostogų. Tos pačios sąlygos galioja ir tėvams, įsi-vaikinusiams vaikus.

„Valstybės narės taip pat įpareigojamos uždrausti atleisti iš darbo moterį mažiausiai šešias savaites po jos motinystės atostogų pabaigos. Be to, moteris, maitinanti vaiką krūtimi, ir besilaukianti mama, jai iki gimdymo likus mažiau kaip 10 savaičių, taip pat bus saugoma nuo viršvalandžių ar priverstinio darbo naktį“, – apie priimtus įstatymo pakeitimus pasakoja R. Morkūnaitė.

EUROPA

BERLYNAS

Naujos apklausos duomenimis, 13,2 proc. vokiečių pageidautų fiurerio – žmogaus, kuris valdytų šalį „tvirta ranka“, dar 8,8 proc. apklaustųjų teigė esantys įsitikinę, kad diktatūra būtų „geresnė valdymo forma“. Apklaušą vykdė ir paskelbė Friedrich Ebert fondas. Apklausoje dalyvavo 2,411 vokiečių. Atkreiptinas dėmesys, kad šis fondas – tai „privati, visuomeninė organizacija, puoselėjanti socialdemokratijos vertybes ir principus“.

RUSIJA

MASKVA

Rusija pranešė baigusi tirti Lenkijos prezidento Lech Kaczynski lėktuvo nelaimę, per kurią žuvo 96 žmonės. Komisija perdavė 200 puslapių ataskaitą Lenkijos valstybinės aviacijos avarijų tyrimų komisijos pirmininkui. Joje pateikiamos balandžio 10 d. įvykusios avarijos tyrimo išvados. Lenkija per 60 dienų turi pateikti savo komentarus dėl ataskaitos apie šios nelaimės priežastis, vėliau dokumentas bus paskelbtas viešai.

Rusijos ministras pirmininkas Dmitrij Medvedev pareiškė, jog daugumos Rusijos gyventojų nuomonė, esą NATO yra priešiškas Rusijai, „daugeliu atveju yra klaidinga“. „Rusijos ir NATO santykiai visada buvo sudėtingi. Dalijamės tam tikrą bendrą istorinę praeitį“, – per susitikimą Maskvoje su 46-osios Miuncheno saugumo politikos konferencijos dalyviais sakė Rusijos prezidentas.

Maskvos miesto Dūma triuškinama balsų dauguma, kaip ir buvo laukta, patvirtino Rusijos premjero Vladimir Putin buvusį administracijos vadovą Sergej Sobjanin naujuoju sostinės meru. Kaip ir tikėtasi, prieš 52 metų S. Sobjanin patvirtinimą balsavo tik Rusijos Federacijos komunistų partijos frakcija, kurią sudaro trys deputatai ir kurie yra vieninteliai oponentai sostinės tary-

boje įsitvirtinusiai Kremliaus remiamai partijai „Vieningoji Rusija“.

ARTIMIEJI RYTAI

TEHERANAS

Irano prezidentas Mahmoud Ahmadinejad ir Venesuelos vadovas Hugo Chavez per susitikimą Teherane pareiškė, kad jų vadovaujamos šalys „vieningos siekiant pasaulyje įvesti naują tvarką“, ir patikino, kad dviese švęs pergalę prieš bendrus priešus. Kaip teigia Irano prezidentas, kuris Teherane viešėjusi H. Chavez pavadino broliu, Iranas ir Venesuela pasirenge „pasaulyje įvesti naują tvarką“, kuri padėtų atsikratyti Vakarų vyrvavimo sprendžiant tarptautinius klausimus.

Iranas paskelbė pasigaminęs apie 30 kilogramų iki 20 proc. prisodrinto urano, nepaisydamas Teheranui paskelbtų Jungtinių Tautų (JT) apribojimų ir tarptautinės bendruomenės reikalavimų nutraukti šią prieštarinę vertinamą branduolinę programą. Smarkiai prisodrintas uranas gali būti naudojamas kaip kuras atominių jėgainių reaktoriuose, taip pat atominiuose užtaisuose.

JAV

WASHINGTON, DC

JAV galėtų pasinaudoti Šaltojo karo laikų Rytų Vokietijos patirtimi, kad apsisaugotų nuo neteisėtai šalies sienas kertančių migrantų, pareiškė vienas respublikonų politikas, siekiantis būti išrinktas į Senatą. Respublikonas Joe Miller, kuris per lapkričio 2 d. vyksiančius kadencijos vidurio rinkimus tikisi užimti Alaska senatoriaus pareigas, pasiūlė pasinaudoti Berlyno sienos pavyzdžiu.

ŠIAURĖS AMERIKA

MEXICO

Meksikoje pareigūnai narkobaronų dieną nudažė juodais dūmais. Šalies kariškiai pradėjo dvi dienas trukusią konfiskuotos marihuanos deginimą netoli sienos su JAV. Prieš kelias dienas kariai konfiskavo rekordinį kiekį marihuanos. Specialios operacijos metu buvo sulaikyti meksikiečiai, kurie bandė keltu į Jungtines Valstijas išsiųsti daugiau nei 134 tonas marihuanos.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight

Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Air Freight

Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Auto Export

Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Trucking

Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

Small Packages

Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 **Tel. 1 708-599-9680**

Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

PASaulio SPORTO NAUJIENOS

Parengė **Paul Triukas**

„Lietuvos rytas“ Eurolygos sezoną Stambule pradėjo nesėkme

Vilniaus „Lietuvos ryto“ krepšinio komandos sezono pradžia Eurolygos turnyre – nesėkminga. Pirmose Senojo žemyno klubų varžybų C grupės rungtynėse Aleksandr Trifunovič treniruojami Lietuvos čempionai Stambule trečiadienį rezultatu 69:86 (16:24, 11:16, 18:22, 24:24) pralaimėjo vietos „Fenerbahce Ulker“ komandai.

Neven Spahija vadovaujamam Turkijos klubui ilgametis Lietuvos rinktinės puolėjas Darjušas Lavrinovičius pelnė 21 tašką ir buvo rezul-

tatyviausias susitikimo žaidėjas.

Vedama D. Lavrinovičiaus Stambulo komanda jau pirmame kėlinyje pabėgo nuo varžovų, o lietuvius per 7 minutes surinko 11 taškų. Vėliau „Fenerbahce Ulker“ persvara tapo dviženklė ir tokia išliko iki paskutinio teisėjo švilpuko.

Puikiai žaidė tik Jonas Valančiūnas. Eurolygoje pirmą kartą žaidęs jaunas vidurio puolėjas jau pirmose rungtynėse pelnė 10 taškų ir atkovojo tiek pat kamuolių.

K. Navickas pateko į badmintono turnyro Olandijoje vienetų aštuntfinalį

Lietuvos badmintono rinktinėje pirmaujantis Kęstutis Navickas iškopė į tarptautinio „Yonex Dutch Open“ badmintono turnyro Olandijoje vienetų varžybų aštuntfinalį. Vienetų varžybų šešioliktfinalyje tryliktas pirmaujančių sąrašė lietuvius per 31 minutę 21:12, 21:14 nugalėjo čeką Tomąš Kopriv.

K. Navicko, kuris pirmajame rate (1/32 finalo) 21:16, 22:20 įveikė Taufiq Akbar Hidayat iš Italijos, varžovu aštuntfinalyje bus Indijos sportininkas Ajays Jayaram, šešioliktfinalyje per 33 minutes iš tolesnės kovos pašalinęs turnyro numylėtinį vokiečių Marc Zwiebler – 21:19, 21:17.

A. Poviliūnui – aukščiausias pasaulio olimpinį komitetų asociacijos apdovanojimas

Meksikos mieste Akapulka vyksta pasaulio olimpinį komitetų asociacijos (ANOC) XVII generalinė asamblėja, kurioje dalyvauja ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentas, ANOC vykdomosios tarybos narys Artūras Poviliūnas bei LTOK generalinis sekretorius Vytautas Zubernis, informuoja LTOK svetainė internete.

Spalio 19 d. įvyko ANOC vykdomosios tarybos posėdis. Jo metu ANOC prezidentas Mario Vazquez Rana už nuopelnus tarptautiniam olimpiniam judėjimui A. Poviliūnui įteikė aukščiausią pasaulio olimpinį komitetų asociacijos apdovanojimą.

LTOK prezidentas buvo apdova-

Artūras Poviliūnas. **Delfi.lt** nuotr.

notas ir ANOC 30-mečio atminimo medaliu.

KREPŠINIS

Lietuvos krepšinio rinktinės pasirodymas Turkijoje iš arčiau

Atkelta iš 2 psl. (21) klaidų ir atkovojo daugiausia kamuolių (64). Jis pataikė 53 dvitaškius iš 92, 13 tritaškių iš 34, 26 baudos metimus iš 34.

Kiti komandos žaidėjai žaidė gerokai mažiau. Štai kitų penkių, kurie pasirodė visose devyneriose rungtynėse, statistika: Mantas Kalnietis – 229 min., 88 taškai; Martynas Pocius – 185, 86; Jonas Mačiulis – 191,81; Tomas Delininkaitis – 154, 68; Paulius Jankūnas – 183, 63.

Krepšininkai, žaidę 8 rungtynes, pasirodė taip: Robertas Javtokas – 116, 29 ir Renaldas Seibutis – 96, 27.

Žaidėjų, rungtyniausių 7 susitikimuose, rezultatai: Simas Jasaitis – 160, 53; Martynas Gecevičius – 93, 46; Tadas Klimavičius – 89, 27. Ir pagaliau – Lietuvos rinktinės aukštaūgis Martynas Andriuskevičius per 26 aikštelėje praleistas minutes uždirbo 7 taškus.

Stebina rinktinės kapitono R. Javtoko prastas taškų indėlis – per 116 minučių vos 29 taškai, dvitaškių vidurkis tik 44,8 proc., 3 pataikytos baudos iš 7 bei kiti žemesni nei vidutiniai duomenys. Neaišku, kaip šis 2002 m. motociklo avarijoje sunkią traumą patyręs krepšininkas iš viso pateko į rinktinę. Žinoma, jis siek tiek darbavosi gynyboje, tačiau padarė 16 pražangų, 7 kartus suklydo. Jeigu vietoje jo būtų žaidęs rezultatyvus centro puolėjas, Lietuva, manau, būtų pasipuošusi bent sidabro medaliais. Ateityje Lietuvos rinktinei būtinai reikia rezultatyvaus vidurio puolėjo, norint užimti aukštesnę vietą. 2011 m. Lietuvoje vyks Europos vyrų krepšinio pirmenybės (moterų bus Lenkijoje ir Lietuvos rinktinė į jas jau pateko). Tad apie rinktinės sudėtį ir kas galės pakeisti silpnąjį R. Javtoką, reikia pradėti galvoti jau dabar.

Lietuvių pergalė Singapūre

EDVARDAS ŠULAITIS

Taip pavadintasi pagrindinis rašinys, išspausdintas šiomis dienomis gautame naujame (2010 m., Nr. 3) „Olimpinės panoramos“ numeryje. Jis turi 64 puslapius, iš kurių net 27 skirti šio rašinio antraštėje paminėtai temai (įskaitant ir gausias paties straipsnio autoriaus bei žurnalo redaktoriaus Broniaus Čekanausko, Stasio Petkaus ir Alfredo Pliadžio įdomias nuotraukas). Taigi šios pirmosios jaunimo olimpinės žaidynės Singapūre buvo tinkamai įamžintos – laimėti 5 medaliai (3 aukso ir du bronzos). Žinant, jog šioje jaunimo olimpiadoje dalyvavo tik 24 jaunieji Lietuvos sportininkai, šalies atstovų pasirodymas buvo tikrai puikus.

A. Poviliūno ir B. Čekanausko žodžiai

Kaip jau įprasta, šio numerio pradžioje skaitome LTOK prezidento Artūro Poviliūno bei OP vyr. redaktoriaus B. Čekanausko įžanginius žodžius. A. Poviliūnas išvardija Lietuvos sportininkų 3 mėnesių (tokio dažnumo yra OP) laimėjimus. Jis pažymi, kad šalies sportininkai, olimpinį sporto šakų ir olimpinės programos atstovai, dalyvaudami pasaulio bei Europos čempionatuose, pelnė trylika medalių – septynis pasaulio ir šešis Europos. Anot LTOK prezidento, šiemet turėtų būti įdomūs geriausio sportininko rinkimai, nes tikrai bus iš ko rinktis.

B. Čekanauskas savo apžvalgoje daug dėmesio skiria Turkijoje vykusiame pasaulio vyrų krepšinio čempionatui. Jis teigia: „Lietuvos krepšininkų rungtynes Stambule su Argentinos rinktine galėčiau žiūrėti kasdien gal savaitę. Ir pasaulio čempionato apdovanojimų ceremoniją taip pat, ypač kai mūsų krepšininkai ant garbės pakyls šoka visi apsigaubę trispalvėmis. Mieli, malonūs ir ilgai neužmirštami vaizdai“. O tų šokančių ant pakyls krepšininkų didžiulė nuotrauka spausdinama per du puslapius žurnalo viduryje.

Leidinyje spausdinami rašiniai apie dviratininką Ignatą Konovalovą, krepšinio trenerį Joną Kazlauską, sportinius pašto ženklus. Taip pat šiame OP numeryje supažindinama su žinomo publicisto, Lietuvos sporto

žurnalistų federacijos nario Vytauto Žeimanto neseniai išleista knyga „Mano žurnalistikos dešimtmečiai“ (apie ją plačiau parašysime vėliau – E. Š.).

LTOK kronikoje – mūsų Bronius Nainys

Įdomios yra LTOK kronikos trumpos žinios, kuriose daugiausia rašoma apie Lietuvos tautinio olimpinio komiteto apdovanojimus, čia spausdinamos ir apdovanojimų nuotraukos.

3-įjį numerį puošia Europos maratono čempionės Živilės Balčiūnaitės nuotrauka.

Taip pat rašoma ir apie spaudos bendradarbių Bronių Nainį, kuris savo viešnagės metu Lietuvoje lankėsi LTOK. Žinutėje sakoma: „Šį rudenį 90 metų jubiliejų švėsiantis iškylus JAV lietuvius ir dabar aktyviai bendradarbiauja žiniasklaidoje, dalyvauja visuomeninėje ir politinėje veikloje. LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas už paramą mūsų šalies olimpiniam judėjimui svečiui įteikė LTOK atkūrimo 20-mečio medalį ir apdovanojo jį LTOK lėkšte.“

Žurnale randame daug kitų ilgesnių bei trumpesnių rašinių, kuriuos visus čia išvardyti būtų sunku.

OP 3-įjį numerį puošia Europos maratono čempionės Živilės Balčiūnaitės nuotrauka.

Žurnalo adresas: Olimpiečių g. 15, LT-09200 Vilnius, Lithuania.

Arvydas Sabonis – FIBA Šlovės muziejuje

Pasaulio vyrų krepšinio pirmenybės Turkijoje ir lietuvių geras pasirodymas jose atitraukė dėmesį nuo kitų svarbių dalykų.

Vienas jų – legendinio Lietuvos krepšininko Arvydo Sabonio patekimas į tarptautinės krepšinio federacijos – FIBA Šlovės muziejų. Be jo į šį muziejų pateko dar 6 žmonės – 4 vyrai: serbai Vlade Divac ir Dragan Kićanovičius, italas Dino Menoghin, brazilas Oscar Schmith ir dvi moterys – amerikietė Cheryl Miller ir rusė Natalija Zasulskaja. Taip pat ten pateko ir būrys trenerių, teisėjų, krepšinio darbuotojų.

Reikia pažymėti, kad A. Sabonis 1988-aisiais su Sovietų Sąjungos rinktine tapo olimpinio čempionu, o 1992 m. ir 1996 m. jau Lietuvos rinktinės sudėtyje iškovojo olimpinę bronzą. 1982 m. šis krepšinio milžinas tapo pasaulio čempionu, o po 4 metų – iškovojo pasaulio vicečem-

Arvydas Sabonis. **„Scanpix“** nuotr.

piono titulą. Jis 1985 m. tapo Europos čempionu, o po 10 metų su Lietuvos rinktine laimėjo Europos pirmenybių sidabrą.

A. Sabonis ilgą laiką garsino Lietuvą, žaisdamas „Portland Trail Blaizer“ profesionalų komandoje, kuri priklausė NBA lygai ir ten jis gerai yra pasirodęs.

Edvardas Šulaitis

„Ambersail” dienoraštis

Nr. 23

Yra 2 būdai. 1 – nueiti į dušą/ tualetą, ir kojomis, rankomis įsiremus į visas sienas, pabandyti atsipalaiduoti ir atiduoti gamtai tai, kas priklauso. Yra ir kitas būdas, daug romantiškesnis, taip sakant, su vaizdu į jūrą. Bet tam jau reikia specialaus pasiruošimo: užsidedi gelbėjimo liemenę, užsiségi saugos diržus (ant vieno iš jų perveri ritinėlių tualetinio popieriaus) ir eini į laivo achterį (galą), prisitvirtini prie bakstago (stiebą laikantys trosai), perlipi per relingus (apsauginę trosų tvorelę) ir jau esi kaip ir už borto. Tada nusmaukęs kelnes pakimbi virš bangos keteros, galvą užverti į debesis ir atsipalaiduoji...

2008-12-07 Keistas plaukimas?

Gavau prašymų paaiškinti, kodėl vakar taip keistai plaukėme, stebint trackerį (laivo kelią rodanti sistema) turėjo juokingai atrodyti.

Penktadienį pradėjo formuotis ciklonas, judantis pietryčių kryptimi. Jis kerta mums skersai kelią. Kaip plaukti, turėjome rinktis iš dviejų variantų. Pirmas – plaukti tiesiai 39 laipsnių pietų lygiagrete, sulaukti ciklono ir gauti 45–45 kn jėga pučiančio priešpriešinio vėjo (krante toks varto medžius ir kilnoja stogus), su kuriuo reikėtų kilti į viršų apie 2 paras. Na, ne, paprasčiausiai gaila jachtos. Kitas variantas – sukti iškart į šiaurę, kol dar silpnas priešpriešinis vėjas. Tuo metu, kai ciklonas sukils, būtime jo vakarinėje, o po to šiaurinėje dalyje ir gautume sustiprėjimus pilnomis kryptimis. Plaukiant pilnomis kryptimis stipresnis vėjas lengviau „pernešamas”, be to, laivas plaukia žymiai greičiau.

Pasirinkome antrą variantą. 18 valandų esant silpnam vėjui plaukėme laviruote (laivo kryptis, kai jis plaukia į vėją) į šiaurę. Vakare gavome ciklono sustiprėjimus iki 36 kn halfindu (plaukimas, kai vėjas pučia statmenai judėjimo krypties), po to aštriu bakštagu (plaukimas, kai vėjas pučia į laivo užpakalinį bortą, bet ne tiesiai pavėjui). Per naktį, per 8 valandas nuplaukėme 104 jūrmylias.

Tai buvo klastingas cikloniukas.

Kilti į 37 laipsnių pietų lygiagretę reikia dar ir dėl to, kad artėja kitas, gana stiprus ciklonas ir plaukti žemiau 37 laipsnių 30 sekundžių pietų lygiagretės bus pavojinga.

Porą parų turėtume ramiai plaukti pilnomis kryptimis.

Kapitonas **Tauras Rymonis**

Metereologo ir būsimo „Tūkstantmečio odisėjos” įgulos nario Naglio Šulijos komentaras

Šaunuoliai, super! Net Vilniuje matėsi, kad tas ciklonpalaikis bus mažas šlykštukas. Todėl jachtos manevras buvo pats geriausias iš visų įmanomų – viena vertus, pasitraukti nuo dar didesnio vėjo ir, kaip sako Tauras, be reikalo nelaužyti inventoriaus ir, antra vertus, pasinaudoti proga ir atsistoti į pradinę padėtį sklandžiam skrydžiui į rytus. Kuris pirmadienį vakarop ir prasidės. Su

tuo apystipriu NW (šiaurės vakarų vėjas) gerokai pasivarysite pirmyn antradienį, trečiadienį tame regione bus ~14–15 kn gražus vakaris, o ketvirtadienį – dar vienas sustiprėjimas: užtriūbys jau SW (pietvakaris), stiprus, 25–27 „pagal matematiką”, o iš tikrųjų turbūt bus dar stipresnis. Ir visą laiką tomis dienomis vėjas neš pirmyn, pirmyn, pirmyn. Prie tikslo. Apskritai, Pietų vandenyne į eilę rikiuojasi ciklonai – kaip troleibusai, ir visi jus ties ta 37 lygiagrete neš pirmyn. Suprognuosim ir juos :-))

Linus Ivanauskas-Linkus „Ambersail” bocmanas ir tikras šeimininkas

Jis, LI, didžiausią vandenynų patirtį turintis įgulos (ir Odisėjos) narys, bus kapitono įgulos kapitono VI etape, kuriame teks įveikti buriuotojišką Everestą – Cape Horn (Horno ragą). Be Linkaus laive neatliekamas nė vienas svarbesnis žingsnis, jis rūpinasi jachtos ūkiu, be paliovos ką nors remontuoja, pro jo akis nepraslsta nė viena netvarkinga laivo detalė ar netvarkingai numesta virvė. Viskas kaip mat sutvarkoma. Lino, kaip buriuotojo, sportinė patirtis labai turtinga. Jis ilgametis „Tornado” klasės katamaranų ir „Soling” klasės jachtų buravimo Lietuvos rinktinės narys. Daugkartinis Lietuvos čempionas, tarptautinių regatų laimėtojas.

Vos ne dvimetinis atletas, vienas iš dviejų „Tūkstantmečio odisėjos” dalyvių, apiplaukusių aplink pasaulį jachta „Lietuva” 1992–1993 metais. Jis vienintelis, kuriam pavyko nuglėti Horno ragą! O jį įveikę įgyja daug privilegijų: jei Lietuva būtų monarchinė valstybė, jis neprivalėtų atsisototi karalienės (karaliaus) akivaizdoje, gali švilpauti bet kur, net jachtoje, kas eiliniam buriuotojui – šiukštu!

Linus plaukia visus etapus ir, kaip jis pats sako, nori normaliai paburiuoti. Linkus pats nesureikšmina savo asmens, nors visi žino, kad be Lino vis naujoms įguloms būtų labai sudėtinga pradėti naują etapą.

Jis visada su vachta naktį, kai sąlygos sudėtingos, nors jo vachta kartu su kapitono nuo 8 iki 12 valandos. Jis – jachtos vyras, be kurio palaiminimo nepriimami jokie esminiai sprendimai. Linkus – kapitono Tauro dešinioji ranka!

Jachtos šeimininku Linkus tapo neatsitiktinai. Dėl savo žmogiškųjų savybių – išskirtinio darbštumo, užsibrėžto tikslo atkaklaus siekimo, tolerancijos, humoro jausmo – jis grobstomas gimtojo Kauno pažįstamų verslininkų, kurių dauguma „serga” buravimu. Tereikia jam užsiminti apie norą keisti darbą, dėl jo pradeda varžytis būsimi darbdaviai.

Tolerancija – išskirtinis Linkaus bruožas. Retas sugebėtų su tokia kantrybe vis besikeičiančiomis įgulomis aiškinti tvarką jachtoje. Linkus – gamtos ir jūrų stichijos vaikas, pagarbiai besielgiantis su gamta. Net nemėgink švystelėti už borto menkiausio saldainio popieriuko – turėsi rimtų problemų su Linkumi...

Sėkmės Tau, Linkau – „Ambersail” siela!

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Popietė su Vilniaus Gedimino technikos universiteto garbės nariu

PRANAS JURKUS

Š. m. spalio 13 dieną JAV LB Lemonto Socialinių reikalų skyriaus rengiamoje popietėje inžinierius Leonas Maskaliūnas pasidalijo savo viešnagės įvykiais Lietuvoje. Be kita ko, Leonas ir Lilė Juzėnienė yra nuolatiniai popiečių lankytojai ir skyriaus rėmėjai.

Leonas Maskaliūnas.

„Draugo” archyvo nuotr.

Leonas Maskaliūnas dažnai lankosi savo gimtajame krašte tai vienas, tai kitais visuomeniniais reikalais, pvz., dėl Lietuvos partizanų organizacijos, Vydūno fondo, Medininkų pilies atstatymo ir kitų reikalų. Tačiau neseniai įvykusi viešnagė Vilniuje buvo išskirtinė jo asmeniniame gyvenime. Ilgas ir pavyzdingas akademinis kelias nuo Pabaltijo universiteto 1947 m. Hamburg/Pinneberg, Vokietijoje buvo apvainikuotas pagarbos ženkle Vilniaus Gedimino technikos universitete Vilniuje.

Š. m. rugsėjo 21 d. Vilniaus Gedimino technikos universitete (VGTU) universiteto rėmėjas Leonas A. Maskaliūnas iškilmingai inauguruotas naujuoju VGTU Garbės nariu. Maskaliūnas aktyviai vadovauja daugiui labdaros ir paramos fondų, daugiau nei penkis dešimtmečius daly-

vauja visuomeninėje veikloje, remiančioje Lietuvos kultūrą, istorijos paveldą jaunuosius menininkus ir studentus. Jau ne vienerius metus jis remia VGTU Statybos ir Aplinkos inžinerijos fakulteto studentus. Įsteigtos vardinės stipendijos, kurių fondą sudaro Leono Maskaliūno asmeninių įnašų, kaupiamų Vydūno jaunimo fonde, palūkanos. Kiekvienais metais fondas pasipildo. Studentams jau yra sumokėta 81 vardinė stipendija. Leonas ir toliau žada tęsti savo ryžtą, likimas jam leido sukaupti lėšų, todėl jis gali padėti studentams, tikėdamasis, kad jo pagalba padės kuo platesniam studentų ratui įgyti žinių, kurios niekada nenuvertėja ir kurių nepaveiks jokios krizės. Leonas teigė: „Man iškeliauvus į Anapilį, norėčiau, kad mano vardinis fondas gyvuotų ir iš jo toliau būtų skiriamos ir mokamos mano vardo stipendijos. Šį fondą pavesiu prižiūrėti savo sūnui Linui.” Sūnus Linas, pramonės inžinierius, atrodo, eina tėvo pėdomis. Tarnybiniais reikalais keliauja į Švediją, Italiją, Indiją. Dabar jis Kinijoje.

Popietės dalyviams Leonas parodė skaidres, paaiškino iškilmių eigą, pristatė profesūrą ir dalyvius. Universiteto auditorija nebuvo pilna, mat iškilnėse dalyvavo tik doktorantai ir kviestiniai svečiai. Savo padėkos kalboje Leonas įdomiai, trumpais bruožais išreiškė padėką universiteto rektoriui ir senatui. O mums pageidaujant, paskaitė savo padėkos kalbą. Stebėjomės, kad Leonas 25 darbo metus praleido užsienyje – Tailande, Vietname, Laose, Kambodžoje, Irane, Japonijoje, Kuveite, Brunėjuje, Honkonge ir Saudo Arabijoje. Susidomėję popietės dalyviai tuoj Leoną apipylė daugybe klausimų. Gaila, kad LB Lemonto Socialinių reikalų skyriaus nustatytas popiečių laikas privertė diskusijas užbaigti. Žinoma, jos gali būti tęsiamos kiekvieną trečiadienį, popiečių metu. Dėkojame Leonui, sveikiname ir džiaugiamės jo pasiekimais bei linkime jam visokeriopos sėkmės.

SIŪLO DARBĄ

Reikalingas žmogus dirbti ofise. Privalo laisvai kalbėti angliškai.
Tel. 708-906-3041

Immediate Positions available for CDL/Mover for Skokie based household goods moving company. Good pay & benefits available. Must be at least 21 years of age. Call Jacob 847-980-0906

Lietuvių piršlybos Paryžiaus Trocadero rūmuose

PETRAS PETRUTIS

Dabar nebe naujiena Lietuvos dalyvavimui tarptautinio masto renginiuose. Va, kad ir šiemet nereikėjo stebėtis Lietuvos dalyvavimu Pasaulinėje parodoje Kinijoje ar pasaulio sporto varžybose.

Anksčiau buvo kitaip. Okupaciniais metais Lietuvai atstovaudavo lietuvių išeivija. Siemet sukako 110 metų nuo Pasaulinės parodos surengimo Paryžiuje, Prancūzijos sostinėje. Šioje parodoje dalyvavo daugybė valstybių. Lietuva, deja, negalėjo pasireikšti.

Tuo metu Lietuva buvo suspausta okupacinėmis Rusijos caro replėmis. Tačiau kai kurie mūsiškiai, ypač JAV įsikūrę tautiečiai, manė, jog nėra padėties be išeities. Jų manymu, reikėjo parodoje įrengti lietuvišką skyrių. Žinia, netrūko abejojančių ir prieštaraujančių. Atsirado ir rengimui pritariančių, tačiau savo pajėgomis nepasitikinčių žmonių. Regis, kad lemtingos įtakos turėjo Šveicarijos lietuvių teigiamas atsiliepimas, ypač Zuerich „Draugystė lietuviškos bendruomenės“. Ypatingai už dalyvavimą pasisakė šios organizacijos vadovai A. Muravskis, Pr. Žitkevičius, M. Kontautaitė.

Amerikos lietuviai, parodos rengimo sumanytojai, nedelsdami sudarė rengimo komitetą. Pirmininkauti sutiko kun. J. Žilius. Komiteto nariai: J. J. Paukštis – išdininkas, P. Mikolainis – sekretorius ir nariai J. Šliūpas, kun. A. Milukas. Paskubomis buvo surinkta 2,168.73 doleriai. Taip pat komitetas kreipėsi į dr. J. Basanavičių, prašydamas rūpintis parodos rengimo reikalais. Dr. J. Basanavičiui atsisakius, teko kreiptis į Paryžiuje laikinai apsigyvenusį J. Bagdoną-Daumantą. Jis pasikvietė ten pat gyvenusį K. Dobkevičių ir kt.

Lietuviams patekti į Pasaulinę parodą nebuvo lengvas uždavinys. Dažnu atveju tekdavo susidurti su biurokratinėmis kliūtimis. Pirmiausia reikėjo išspręsti patalpų klausimą. Negalint pasinaudoti pagrindinėmis patalpomis, teko ieškoti kitos vietos. Lietuvių užsispyrimo ir pastangų dėka buvo gautas leidimas pasinaudoti Trocadero rūmuose veikusio Švietimo ministerijos globojamo Europos tautų etnografinio muziejaus patalpomis. Lietuviai buvo įspėti vengti politikos ir tenkintis etnografiniais pavyzdžiais. Šiuo atveju pagalbon atėjo Mažosios Lietuvos tautiečiai D. Žiaunius, M. Žiauniūtė, J. Strekys, M. Jankus, J. Vanagaitis ir kt. Šių asmenų dėka buvo surinkta per šimtas rodinių. Mažlietuviams talkininkavo Užnemunės lietuviai. Sukauptas etnografinis turtas buvo persiųstas į Paryžių. Neeilinėmis pastangomis „Lithuanie“ paroda buvo

atidaryta 1900 m. gegužės 15 d. Parodos centre buvo įrengtas lietuviškas kambarys, kuriame tautiniais drabužiais aprengti manekenai vaizdavo lietuvių piršlybas. Atskirose vitrinose buvo išstatyti Lietuvos liaudies meno pavyzdžiai. Prie įėjimo kabojo didelis užrašas „Lithuanie“ ir Lietuvos Vyčio ženklas. Taip pat buvo iškabintas Lietuvos žemėlapis ir kiti reikšmingi rodiniai. Beje, prancūzų kalba paruoštas katalogas buvo dalinamas tik patikimiems parodos lankytojams.

„Rūpintojėlis“ buvo rodomas Paryžiaus parodoje.

J. Kriaučiūno nuotr.
(www.lituanus.org)

Deja, po ranka nėra parodos pasisekimą rodančių konkrečių duomenų. Tačiau yra puikiai žinoma, kad prieš 110 metų pasireiškęs lietuvių ryžtas buvo, yra ir bus vieningų pastangų pavyzdys.

Atrodo, kad nebus pro šalį prisiminti ir 1939 m. New York mieste surengtą Pasaulinę parodą. Šioje parodoje buvo gana iškiliai atstovaujama Lietuvai. Lietuvos paviljonas buvo gausiai lankomas ir teigiamai vertinamas. Nepriekaištingai pasireiškė ir Amerikos lietuviai.

1940 m. užgriuvusi Lietuvos okupacija užkirto kelią Lietuvos rodinių grąžinimui į Lietuvą. Tačiau tuometinių Lietuvos diplomatų ir čionykščių lietuvių organizacijų dėka jie nebuvo išmėtyti, bet išskirstyti ir išsaugoti iki šių dienų. Vargu ar jų grąžinimas į Lietuvą būtų reikalingas ir prasmingas, kažin ar dabar nederėtų rimčiau susirūpinti prievartos keliu iš Lietuvos svetur gabentomis vertybėmis?

Naudotasi Lituanistikos tyrimo ir studijų centro archyvų duomenimis

Ir senatvė gali būti rami

LORETA TIMUKIENĖ

Teko girdėti pasakymą, kad senatvė ir vaikystė – labai panašios. Kuo? Juk ir mažam, ir senam reikalinga priežiūra. Tad dažnas garbingo amžiaus sulaukęs susimąsto, ar bus kas juo pasirūpina, kai pats nebegalės vaikščioti, pasigaminti valgyti, nuvažiuoti pas gydytoją. Čia, Jungtinėse Valstijose, nieko nestebina, kad vaikai savo senų, ligotų tėvų priežiūrą patiki samdomiems žmonėms arba specialiai tam įkurtoms įstaigoms. Senelių namai – viena iš tokių įstaigų, suteikiančių prieglobstį senoliams, kurių prižiūrėti neturi galimybės ar noro jų artimieji. Nemažai tokių namų yra privatūs, juose stengiamasi suteikti visas senam žmogui reikalingas paslaugas.

Neseniai sužinojome, kad vienu tokių namų, įsikūrusių Čikagos priemiestyje, šeimininkė – lietuvė. Senelių namų „Roma Care“ įkūrėja Roma Thomas mielai sutiko papasakoti apie savo verslą. Prieš įkurdama senelių namus moteris daug metų dirbo ligoninėje gydytojos pagalbininke. Medikė vis gyrė padėjęją, gerai išmanančią savo darbą, ir pasiūlė jai įkurti privačius senelių namus. Roma ryžosi pabandyti – būsimiems namams pasirinko Lemont, nes ši vieta yra netoli Woodridge, kur moteris gyvena.

R. Thomas jau prieš 7 metus buvo įkūrusi įdarbinimo agentūrą, tačiau pradedant naują verslą užgriuvo nemažai rūpesčių – reikėjo susirasti namą, kuris atitiktų visus senelių namų reikalavimus, gauti leidimus ir draudimus, apsirūpinti inventoriumi. Verslą Roma sako įkūrusi už savo sutaupytas lėšas, iš valstybės jokios pagalbos negavo, nors, tiesą sakant, jos ir neprašė.

Šiuose namuose gyvena ne tik sergantys seneliai, kiti čia tiesiog apsigyvena dėl senyvo amžiaus, kadangi negali patys apsirūpinti, jiems reikalinga pagalba. Name gali gyventi septyni žmonės, šiuo metu yra 4 senukai, dar du yra užsisakę vietas. Čia teikiamos visos pagyvenusiems ir ligotiems žmonėms reikalingos paslaugos; senelių namų gyventojus ap-

lanko gydytoja, medicinos seselės, parūpinamas transportas, jeigu ligonį reikia nuvežti pas gydytoją, į parduotuvę ar bažnyčią. Kiekvieną savaitę iš Lemonto bažnyčios ateina kunigas arba jo padėjėjos vienuolės, jie atneša komuniją.

Namų šeimininkė sako siekianti, kad pas ją gyvenantys žmonės būtų linksmi ir laimingi, kad jų akyse matytųsi džiaugsmas, o ne ašaros. „Roma Care“ senelių namų įkūrėja sako, kad jos rūpestis – sukurti jaukią, patogią aplinką, kurioje senyvo amžiaus žmonės jaustųsi lyg namuose. Namų gyventojai kartu švenčia gimimo dienas, kitas svarbias datas. Romai padeda viena darbuotoja. Gyvenimas šiuose senelių namuose kainuoja 5,000 dolerių, į kainą įeina visos žmogui reikalingos paslaugos, šeimai nereikia rūpintis savo tėvais – tik kartais juos aplankyti.

Paklausta, kodėl pasirinko būtent tokią veiklos sritį, Roma sako, kad jai labai patinka dirbti su žmonėmis, ji džiaugiasi galinti pamalontinti senyvus žmones, padaryti jų gyvenimą lengvesnį. Moteris sutinka, kad tokį darbą dirbantis žmogus turi būti stiprus ir fiziškai, ir psichologiškai. Roma prisipažįsta: „Neįsivaizduoju, iš kur aš turiu yra tiek jėgų ir energijos, kartais pagalvoju, kad šis mano darbas yra labai sunkus – juk kai žmogus serga arba prie mirties, prie jo lovos reikia praleisti net 24 valandas. Sergančiam žmogui negaliu pasakyti, kad pavargau.“ Moteris sako, kad jai išvažiavus į savo namus seneliai lieka be nuotaikos ir pirmas jų klausimas būna, kada vėl ji grįš. Romos nuomone, jie tiesiog su ja jaučiasi saugūs.

R. Thomas planuoja atidaryti dar vienus senelių namus Lemonte. Moteris sako esanti tam beveik pasiruošusi ir norinti dar šiais metais prieš Kalėdas pasidžiaugti įkurtuvėmis. Linkime, kad ir naujuose namuose sukurta jauki, patogi aplinka leistų senyvo amžiaus, ligotiems žmonėms ramiai leisti savo dienas. Norintys daugiau sužinoti apie šiuos senelių namus gali apsilankyti internetinėje svetainėje, kurios adresas **http://www.romacare.com**

Senelių namų „Roma Care“ įkūrėja R. Thomas (viduryje) su šių namų gyventojais.

Jolita Kisieliūtė-Narutienė, gyvenanti **Cicero, IL**, „Draugo“ pokylio proga paaukojo dienraščio leidybai 60 dol. Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų paramą.

Richard Klementavicius, gyvenantis **Gulf Breeze, FL**, kartu su prenumeratos mokesčiu parėmė „Draugą“ 100 dol. auka. Nuoširdžiai dėkojame Jums, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

Preneruokime ir skaitykime „Draugą“!
www.draugas.org

Pagalbos ir partnerystės 20-metis

Spalio 1–2 dieną Vechtos mieste, Vokietijoje, paminėtas Oldenburgo krašto „Carito“ ir Maltiečių partnerystės su Lietuvos „Caritu“ 20-metis. Šventėje dalyvavo apie 50 dalyvių iš Lietuvos.

20-mečio minėjime dalyvavo Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Vilkaviškio vyskupas Riman-tas Norvila, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministras (SADM) Donatas Jankauskas, kiti valstybės, bažnyčios, paramą gavusių socialinių įstaigų atstovai.

Lietuvos „Carito“ delegacijai Vokietijoje vadovavo generalinis direktorius kun. Robertas Grigas.

Svečius iš Lietuvos priėmė ir pasveikino Oldenburgo krašto vyskupas Heinrich Timmerevers, Suverenaus Maltos ordino ambasadorius Lietuvoje grafas Douglas Graf von Saurma-Jeltsch, Oldenburgo krašto „Carito“ direktorius dr. Gerhard Tepe ir Maltiečių vadovas Guenter Holthaus bei jų bendradarbiai, per praėjusius 20 metų daugiausia prisidėję prie Oldenburgo krašto ir Lietuvos humanitarinės partnerystės vystymo.

Spalio 2 dieną pagrindinėje Vechtos miesto Šv. Jurgio bažnyčioje (St. Georg Propsteikirche) partnerystės vargstančiųjų labui sukakties proga aukotos šv. Mišios, kurias aukėjo vokiečių ir lietuvių vyskapai bei kunigai. Homilijoje, kurią minėjimo dalyviams pasakė arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, Vokietijos geradarių parama okupacijų ir ekonominių pasikeitimų nualintai Lietuvai buvo prilyginta Evangelijoje minimai gailėstingojo samariečio pagalbai plėšikų auka tapusiam nepažįstamajam.

Po bendros maldos šventės dalyviai buvo pakviesti į Vechtos miesto rotušę, kur juos pasveikino ir dviejų kraštų partnerystės reikšmę aukštai įvertino Vechtos burmistras Uwe Bartels. Sveikinimo ir padėkos kalbas gausiai susirinkusiems minėjimo dalyviams pasakė Lietuvos „Carito“ generalinis direktorius kun. Robertas Grigas, Lietuvos Maltos ordino pagalbos tarnybos prezidentas dr. Kazimieras Ščeponavičius, LR SADM ministras Donatas Jankauskas.

Šventės dalyviai išklause buvusio Vokietijos „Carito“ vadovo, dabar-

tinio šalpos akcijos „Renovabis“ valdybos pirmininko prelato Hellmut Puschmann paskaitą apie karitatyvinės partnerystės svarbą Rytų ir Vakarų Europos tikram suartėjimui, krikščioniškųjų vertybių raiškai. Lietuvos Bažnyčios, SADM ir NVO vadovai pasirašė Vechtos miesto garbės svečių knygoje. Oldenburgo krašto „Carito“ centre surengtoje spaudos konferencijoje arkivyskupas S. Tamkevičius, ministras D. Jankauskas, vokiečių ir lietuvių karitatyvinių organizacijų vadovai atsakė į žurnalistų klausimus apie 20-metės partnerystės rezultatus ir perspektyvas.

Paminėdami partnerystės 20-metį Vechtos Kolpingo namuose arkivys-

A † A OLIMPIJAI BAUKIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą LB Cicero apylinkės pirmininkui vyrui MINDAUGUI BAUKUI, dukrai ALVIDAI, sūnui GINTARUI, seseriai L. SODEIKIENEI bei jų artimiesiems.

Liūdime kartu su Jumis šios didžios netekties skausme.

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba:

Birutė Kairienė

Genovaitė Treinienė

Zita Litvinienė

Algimantas Barniškis

Ernestas Lukoševičius

Oldenburgo krašto „Carito“ ir Maltiečių partnerystės su Lietuvos „Caritu“ 20-mečio paminėjimo dalyviai.

Lietuvos „Carito“ archyvo nuotr.

kupas Sigitas Tamkevičius ir kun. Robertas Grigas įteikė padėkos raštus 26-iems aktyviausiai rėmusiems Lietuvą Oldenburgo krašto „Carito“ ir Maltiečių darbuotojams bei savanoriams.

Ypač daug padėkos žodžių susilaukė buvęs Oldenburgo krašto „Carito“ direktorius Paul Schneider, kurio sumanumo ir pastangų dėka prieš 20 metų prasidėjo visokeriopas Lietuvos rėmimas, trunkantis iki šių dienų.

Bendradarbiavimo sukakties paminėjimui vokiečių ir lietuvių kalbomis išleista, gausiai iliustruota, papildyta statistika, faktais atsiminimų knyga „Įveikiant sienas: 20 metų atstatymo ir pagalbos partnerystės Lietuvoje“.

Apie partnerystę skaičiais

Nuo 1990 m. gruodžio mėn. Oldenburgo krašto „Caritas“ ir Maltiečiai atgabeno į Lietuvą 604 didelius transporto krovinius su labdaros

daiktais. Bendra rėmėjų perduota Lietuvai parama socialinėms reikmėms vertinama 22 milijonais eurų.

Pagalbos Lietuvai akcijoje dalyvavo apie 3,000 oficialiai užsiregistravusių Oldenburgo krašto „Caritas“ ir Maltiečių darbuotojų ir savanorių, kurie lydėjo labdaros krovinius į Lietuvą, rengė rinkliavas, skatino pagalbą Lietuvai, mažinant skurdą ir gydant skaudžiausias socialinės atkirties žaizdas.

Rėmėjų dėka buvo steigiamos labdaros valgyklos, statomi ir remontuojami senelių namai, vaikų dienos centrai, globos ir slaugos įstaigos. Taip buvo paremta 120 socialinių projektų Lietuvoje. Iki šiol gyvuoja jų pagrindu užsimezgušios 42 tiesioginės partnerystės tarp parapijų ir karitatyvinių įstaigų Oldenburgo krašte ir Lietuvoje.

Viešpats savo meile teatlygina visiems geros valios žmonėms, kurių dėka 20 metų buvo auginama nesavanaudiška draugystė vargstančiųjų labui!

Lietuvos „Carito“ info

**Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500**

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klauskite seniausios Amerikoje lietuviškos
radijo laidos

Tel. 773-476-2242

**AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com**

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆„**Draugo**“ metinis pokylis vyks š. m. spalio 30 d. Willowbrook Ballroom salėje, 8900 S. Archer Ave., Willow Springs, IL 60480. Kokteiliai – 4 val. p. p.; vakarienė – 5 val. p. p. Auka – 60 dol. Maloniai kviečiame savo atvykimu paremti „Draugą“. Pokylyje dalyvaus Lietuvos Respublikos generalinė konsulė Čikagoje Skaistė Aniulienė ir Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktorius Arvydas Daunoravičius. Bus gardi vakarienė, šokiai. Muzikinę programą atliks akordeonininkas Martynas Levickis. Bilietus užsisakyti galima „Draugo“ administracijoje tel. 773-585-9500.

◆ **A. a. dr. Juozas Meškauskas** mirė š. m. spalio 21 d. Apie laidotuves bus pranešta vėliau.

◆**Spalio 30 d., šeštadienį, nuo 11 val. r. iki 3 val. p. p.** Ateitininkų namuose ALT'as kartu su latvių bei estų organizacijomis rengia konferenciją apie dabartinę Baltijos šalių politinę padėtį. Dalyvaus Jungtinio Amerikos pabaltiečių komiteto pirmininkas Henry Gaidis, komiteto reikalų vedėjas Karl Altai (abu iš Washington, DC), taip pat – Vidurio Vakarų pabaltiečių koalicijos pirmininkas Artis Inka ir kitų pabaltiečių organizacijų atstovai.

◆**Baltijos jėzuitų plėtros taryba** maloniai kviečia norinčius Lemonto apylinkėse stebėti rudeninį paukščių gyvenimą, šeštadienį, lapkričio 6 d., nuo 9 val. ryto. Iškylai vadovaus paukščių žinovas Tadas Birutis. Norinčius prisijungti prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Išsamesnė informacija bei patarimai bus pranešti užsiregistravusiems.

◆**Maloniai kviečiame į iškilmingą** Lietuvių Fondo rudens pokylį „Menas ir muzika“, kuris įvyks šeštadienį, lapkričio 6 d. Pasaulio lietuvių centre, 14911 127 th Street Lemont, IL. Programoje: 5:30 val. p. p. – kokteiliai (Fondo salėje); 6:30 val. v. – Lietuvių Operos ir kapelos „Biru Bar“ (Indianapolis) koncertas (Fondo salėje); 7:30 val. v. – vakarienė, LF stipendijų įteikimas, meno parodos uždarymas ir šokiai (PLC pokylių salėje). Vietas iki lapkričio 1 d. galite užsisakyti LF raštinėje tel. 630-257-1616 arba e. paštu admin@lithfund.org.

◆**Lapkričio 19 d., penktadienį,** 7:30 val. v. Čiurlionio galerijoje, Jau-nimo centre vyks žinomo Lietuvos menininko Algio Griškevičiaus fotografijos parodos „Kasdieniniai stebuklai“ atidarymas. Kviečiame dalyvauti.

IŠ ARTI IR TOLI...

◆**V. Krėvės lituanistinė mokykla** kviečia visus vaikus ir jų tėvelius ruošti šauniam Halloween renginiui, kuris įvyks sekmadienį, spalio 31 d., nuo 12 iki 3 val. p. p. Lietuvių muzikos namuose (2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA). Kviečiame vaikučius, pasipuošusius kostiumais

ar kaukėmis, ateiti ir smagiai praleisti laiką kartu su mokyklėlės mokiniais. Mamos prašome atsinešti po lėkštę užkandžių mažiesiems bendram stalui.

◆**Spalio 31 d., sekmadienį, po 11 val. r. šv. Mišių, Šv. Petro ir Povilo** bažnyčios salėje (216 Ripley Pl., Elizabeth, NJ) įvyks koncertas, skirtas mūsų bažnyčios šimtmečio jubiliejui paminėti. Pirmą kartą New Jersey koncertuos Robertas Kupstas iš Washington, DC. Taip pat pasirodys kun. Danielius Staniškis su savo grupe „Midnight Ramblers“ bei mūsų parapijos vaikų choras „Varpelis“. Įėjimo kaina suaugusiems 20 dol., jaunimui 10 dol., vaikams iki 12 m. nemokamai. Kaip įprasta, veiks baras ir bus lietuviškų užkandžių, cepelinų. Daugiau informacijos tel. 908-313-7221 arba tel. 732-317-9195.

◆**New York Maironio lituanistinė** mokykla šiemet švenčia savo brandų 60-ąjį gimtadienį. Kviečiame jus, jūsų šeimas, draugus ir pažįstamus lapkričio 13 d. 6 val. v. atvykti į Mount Carmel salę, Brooklyn, kartu su mumis atšvęsti šį gražų jubiliejų.

◆**Kviečiame lapkričio 13 d. 6 val. v. į Šv. Trejybės parapijos salę** (53 Capitol Ave., Hartford, CT), kur vyks iškilmingas Žalgirio mūšio 600 metinių minėjimas. Dalyvaus prof. R. Petrauskas iš Lietuvos, JAV LB Kultūros tarybos vicepirmininkė Dalia Jakienė. Meninę programą atliks Kęstutis Daugirdas (pianistas, kompozitorius), Simona Jakubėnaitė (vokalas), Liutauras Janušaitis (saksofonas), Vitalijus Lisovskis (saksofonas), Donatas Bukauskas (trombonas). Po programos – diskoteka, kurią ves Rimas ir Arvydas. Veiks baras, bus užkandžių. Bilietų kaina – 20 dol. Renginį ruošia JAV LB New Haven apylinkė kartu su Connecticut apygarda. Vietas užsisakyti galite tel. 203-494-6857 (Rolandas Kiaulevičius) ir tel. 860-678-0869 (Asta Nentienė).

◆**St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo** valdyba kviečia jau dabar pasižymėti kalendoriuose Klubo žiemos sezono atidarymo puotą-vakariene, rengiamą lapkričio 20 d., šeštadienį. Pasiitiksime naująjį sezoną su gražiu šoku, muzika, puikia programa ir skania vakariene.

Spalio mėnesį Čikagos arkivyskupijoje yra skaičiuojami sekmadienių šv. Mišių lankytojai. Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija ragina visus kuo gausiau dalyvauti lietuviškose šv. Mišiose Šv. Antano (Cicero), Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo (Brighton Park), Švč. Mergelės Marijos Gimimo (Marquette Park) bažnyčiose ir Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje (Lemont).

Baltijos kraštų susivienijimo šventė

Rasa Miliūtė su garbės svečiais (iš kairės): JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas su žmona Ale ir LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona Vida.

Rimo Gedeikos nuotr.

Šeštadienį, spalio 9 d., Lakewood, New Jersey, įvyko antroji Baltijos kraštų susivienijimo šventė. Ją suruošė visų trijų Baltijos šalių atstovai. Šventinėje vakarieneje dalyvavo 130 svečių, tarp jų – 45 lietuviai.

Šventėje dalyvavo LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas su žmona Vida, JAV LB Krašto valdybos pirmininkas Vytautas Maciūnas su žmona Ale, JAV LB New Jersey apylinkės pirmininkė Rasa Miliūtė.

Pagrindinis renginio kalbėtojas buvo LR generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas.

Meninėje programoje dalyvavo visų trijų tautų atstovai. Lietuviams atstovavo New Jersey lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ mokinių choras, vadovaujamas Violetos Kundrotienės. Solo dainas atliko sopranas Angelė Kiaušas, kanklėmis jai pritarė Rimgaudas Pranskevičius.

Smagi šventė parodė, kad New Jersey lietuviai yra aktyvūs ir kad jiems svarbi lietuviybė.

Džiazo muzikantas iš Lietuvos Arkadijus Gotesmanas susitiks su lietuvių bendruomene

Džiazo muzikantas Arkadijus Gotesmanas. „**Aušros**“ archyvo nuotrauka

LR Generalinio konsulato Čikagoje kvietimu šių metų Europos džiazo festivalyje „European Jazz Meets Chicago“ Lietuvai atstovaus būgnininkas, pargarsėjęs kaip laisvosios improvizacinės muzikos atlikėjas Arkadijus Gotesmanas. Prieš muzikanto pasirodymą festivalyje rengiamas jo **susitikimas su lietuvių bendruomenės nariais**, kuris vyks lapkričio 2 d., antradienį, 7:00 val. vakaro Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd. Chicago, IL 60629).

Susitikimo su A. Gotesmanu metu bus rodomas jo muzikinio spektaklio „Dievo žmogaus istorija“ įrašas.

Po spektaklio peržiūros susirinkusieji turės galimybę pabendrauti su iškilium menininku, sužinoti apie nūdienos aktualijas Lietuvos džiazo pasaulyje, išgirsti apie naujienas kitose meno srityse, pasivaikinti taure vyno ir maloniai praleisti laiką.

Į LR Generalinio konsulato Čikagoje, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus ir Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komiteto organizuojamą renginį įėjimas nemokamas.

Arkadijaus Gotesmano (mušamieji) **pasirodymas** „European Jazz Meets Chicago“ kartu su Mars Williams (saksofonas), Harrison Bankhead (bosas) vyks lapkričio 4 d., ketvirtadienį, 6:30 val. vakaro, **Čikagos kultūros centre** (78 E Washington St., Chicago, IL 60602), Claudia Cassidy Theater salėje. Muzikanto iš Lietuvos dalyvavimą festivalyje Čikagoje parėmė LR Užsienio reikalų ministerija bei Čikagos bendrovė LITUSCO, importuojanti vyną bei kitus alkoholinius gėrimus iš Lietuvos ir kitų šalių.

Vėliau **muzikantas lankysis Atlantoje, Georgia** valstijoje, kur surengs šiuolaikinio džiazo koncertą kartu su JAV muzikantais Mark Gilley ir grupe „Odd Trio“. Šis koncertas bus JAV Lietuvių Bendruomenės Atlantos apylinkės organizuojamo renginio „Džiazas, knygos, paroda“ dalis. Programoje taip pat numatomas susitikimas su knygos „Niekada nežinau“ autore Danute Kalinauskaite, dr. Daivos Markelis knygos „White Field, Black Sheep: A Lithuanian-American Life“ pristatymas, papuošalų iš stiklo, sidabro ir Lietuvos gėlių paroda-pardavimas, vaisės ir kita. „Džiazas, knygos, paroda“ vyks lapkričio 5 d., penktadienį, 6:00 val. vakaro „Yates Sports Pub“ (9945 Jones Bridge Rd. Alpharetta, GA 30022). Įėjimas nemokamas.

LR Generalinio konsulato Čikagoje info